

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

Vapravnost prejemnik:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Semo-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike ob
pol 8. uri popoldne.

Štev. 63.

V Ljubljani, v sredo, 18. marca 1903.

Letnik XXXI.

Jesenice—Tržič.

(V spominsko knjigo liberalni stranki.)

Dve veliki občini na Gorenjskem sta si volili letos nova občinska zastopa, namreč Tržič in Jesenice. V teh dveh občinah je nekoliko Nemcev, kateri so posebno letos napeli vse moči, da dobe v občinskih zastopstvih vso oblast.

Ti dve občini sta za slovenstvo silno, silno važni.

Jesenice imajo sedaj, valed fužin nemške industrijske družbe, živahen promet in tam se je zadnja leta naselilo mnogo delavskega ljudstva.

Ko se dodela nova železniška proga skozi Karavanke v Bohinj in Trst, postanejo Jesenice v doglednem času največja in najvažnejša naselbina na celi Gorenjski.

Jesenice so že sedaj velik industrijski kraj. Valed nove železnice bo železna industrija tam mogočno napredovala.

Zraven tega pa postanejo Jesenice živahno križišče za letovištarje od severa in juga.

Velik del letovištarjev od Trsta in Benečije se bo obrnil proti Bohinju in Jesenicam. Nadalje bodo vsi nemški turisti, ki hočejo proti jugu, to je proti Trstu, Benetkam ali še dalje, volili progo mimo Jesenic. Mnogo teh se bode mudilo več ali manj časa v okolišju Jesenic. Izkratka: Jesenice in ves gorenjski kot bo odprti svetovnemu prometu, kateri prinese gospodarske koristi ali tudi veliko nevarnost za slovensko narodno individualnost.

O tem ne smemo slepiti samih sebe, temveč imejmo trezno prepričanje, da na šemu narodu preti velika nevarnost in da se ponemči s časom najlepši del vse slovenske zemlje, ves slovenski naravni raj v Julijskih planinah od Jesenic do Kranjske gore, od Bleda do Bohinja.

Zato treba zastaviti za časa vse sile, da organizujemo slovensko ljudstvo v tem kraju v narodnozavedno, gospodarskomočno falango. Ako je tu odločno naroden in gospodarsko močen slovenski živelj, potem je

samo še na voditeljih, da ta zavedni slovenski živelj sistematično in trezno navajajo k podjetnosti, da ne pride nemški živelj in se okoristi ob novih razmerah.

Danes nimamo namena te zadeve širše razpletati. Naglašamo le, da se naša stranka živo zanima za razmere v tem delu Gorenjske.

Kolikor moremo povedati že sedaj, je glavna skrb naše stranke, da Jesenice ne padejo v nemške roke, kajti Jesenice so ključ za položaj v tem delu naše dežele. Nemške Jesenice — potem pa naredimo križ čez gornjo dolino do Rateč, kajti izgubljena je za slovenstvo. Ob Jesenicah se bode bil najljubejši boj slovenstva proti germanskemu navalu.

Druga važna točka je Tržič. Tržič bo po novi železnici zvezan s Kranjem in tako odprt lažjemu dostupu. Vendar Tržič ni navalu tujega narodnega elementa izpostavljen tako kakor Jesenice. Ali narodna čast slovenska zahteva, da dobi slovenski narodni živelj vodstvo te občine v roke, ker je zadosti razumen in poleg tega še v ogromni večini.

Ako bi prepuščali Tržič, Jesenice in podobne občine nemškemu vodstvu, potem nismo vredni, da bivamo kot narod.

Z radostnim zadoščenjem tedaj konstatiramo, da se je slovenski živelj v teh dveh občinah z žilavostjo in z vspehom boril za svojo pravico, za pravico: biti na lastnih tleh svoj gospodar.

A nekaj je, kar nam kali zadoščenje na vspehih pri teh volitvah! In to je, da so nekateri na Jesenicah in v Tržiču, ki se smatrajo tudi za Slovence, prav slabo umeli važni trenotek; da so se ali volitev vzdružili, ali pa volili z nasprotnikom. Ti posamezniki so žalostna priča, da v Slovencih še ni izumrla vrsta ljudij, ki smatrajo za naravno, da bi bili domačini Slovenci na lastni zemlji — heloti nekaterih drugorodnih mogotcev. Ali taka dejanja posameznikov bi še razumeli, če tudi se opravičevati ne dajo. Jeden klone iz ozirov na svoj kruh, drugi zopet iz osebnih zvez.

Ali ne kaj jetu, kar je brez primera, nerazumljivo in neopravičljivo, da je neka slovenska politična stranka volitev v teh dveh važnih krajih popolnoma prezrla, — inta je takozvana narodno-napredna stranka.

Voditelji te stranke so se še v preteklem času smatrali za jedine pristne, absolutne, radikalne narodnjake, v sedanjih dobi pa smatrajo volitev na Jesenicah in v Tržiču za malopemembne, in popolnoma lokalnega značaja. Predvčerajšnji »Narod« kar cinično pravi: »V tržiške volitve se vodstvo naše stranke ni vtikalo, ker k temu od nikoder pozvano ni bilo!« To je torej »vodstvo«, katero ne vodi, ampak ga morajo še le drugi voditi, da nastopi za narodno stvar?

Panesamo to! Nesamo, da niso nepristni ganili, da pomagajo preprečiti, da ne prodere nemštvo na Jesenicah proti Slovincem, ne samo to, da niso dali parole, da se pristasi stranke udeležijo kakor jeden mož za slovensko listo. Ne! Storili so več! Za kulisami so paktili z Nemci, kar vse dokažemo. Nič ne bomo sumničili. Vse, kar bomo tu pisali, pisali bomo na podlagi dokazov. In naj »Narod« še stokrat zapiše, kar je zapisal v ponedeljek, »da dogovori med napredno-slovensko stranko in med zastopniki veleposredstva ne segajo čez okvir deželne zbornice«, bomo vedno odgovorili, da dejstva in dokazi govore čez »okvir deželne zbornice«. In ta dejstva govore za slovensko liberalno stranko naravnost uničevalno. Seveda ta dejstva stranke ne uničijo še popolnoma, ker mnogo je v stranki takih, katerim je liberalizem in »farska gonja« bistvo liberalnega programa, slovenstvo pa samo potrebna draperija.

Dejstva, katera moramo nar. - napredni stranki, oziroma vodstvu stranke očitati, so sledeča.

Glede volitev na Jesenicah:

1. Je iz govora dr. Eggerja razvidno, da so se vršila kompromisna pogajanja med Nemci in slovenskimi liberalci. Mi tudi vemo,

da so se jeseniški nemški voditelji obrnili na slovensko liberalno vodstvo v Ljubljani.

2. Ko ni prišlo do slovensko-nemškega kompromisa, so postavili Nemci kandidatsko listo, kjer je bilo par Slovencev v listi za okrasek, velika večina pa Nemcev. Velika nevarnost je bila, da Nemci prodero. To je bilo znano slovensko-liberalnemu vodstvu v Ljubljani, ker so to vodstvo njega pristasi z Jesenic informirali. Ali organ te stranke ni ne enega dopisa priobčil za slovenske občinske kandidate, temveč z ravnodušno pasivnostjo gledal, kako se ta boj med Slovenci in Nemci konča.

3. Ko je bil boj končan z zmago Slovencev, je pa organ te stranke, še sedaj imenovan »Slovenski Narod«, pisal, da se pri volitvi ni šlo za boj med Nemci in Slovenci, temveč je bil boj med jeseniškimi kmeti in tovarniško savsko stranko. Dodal je še, da bi narodno-napredna slovenska stranka bila za kompromisno tovarniško listo, ako bi bili postavili za kandidate nekaj več Slovencev, kakor Nemcev.

Pristasi napredno-slovenske stranke na Jesenicah so strmeli, ko so to brali v »Slov. Narod«.

Čez noč pa se je ta list premislil in je donesal dopise z Jesenic, ki so bili pisani s stališča, katero je bilo ravno nasprotno onemu, kakor ga je list zavzemal prej.

In dober teden pozneje je dobil ta list še večji pogum, in tako je »Narod« v polemiki z nami dne 9. marca l. l. zapisal celo stavek:

»Nekonsekvantnost«) pa ne tiči v tem, da jenaša stranka nastopila na Jesenicah proti Nemcem. Napredna stranka je slovenska stranka, je in ostane svojemu narodnemu programu zvesta in ne bionikdar dopustila, da bise Nemci polastili kake slovenske občine.«

*) Nekonsekvantnost, ki jo je očitil dr. Egger slovenskim liberalcem, da so šli na Jesenicah s »klerikalci«, katere drugače izpodbijajo. — Op. ur.

LISTEK.

Pri uredniku.

»Gospod urednik, mimo grede se oglašam pri Vas. Ali Vas motim? Imate mnogo dela?«

»Dela, da, dela imam res nekoliko. A s čem Vam morem pestreči?«

»Nekaj nasvetov bi Vam dal. Jaz opazujem Vaše delovanje že dalj časa. Čudim se Vaši vstrajnosti v teh težavnih razmerah. Le nekaj bi Vas prosil v imenu dobre stvari. Ali bi ne bilo dobro, če bi se od običajne ostrosti nekoliko odnehalo? Vi ste, oprostite, presirovi z nasprotniki. Pomislite! Na eno kapljico medu se ujame več muh, kakor na cel sod jesa. Ali ni to res?«

»Popolnoma res, dragi gospod?«

»In glejte, da Vam dalje razlagam svoje misli, ali ni res, da se rado skrha, kar je preostro?«

»To uči izkušnja?«

»In potem, gospod urednik, ne pozabite ljubezni do bližnjega! Jaz živim med nasprotniki, živim z njimi v miru in slogi, in

zato mi je težko, če se s pisanjem Vašega lista razdražijo duhovi. Jaz jih bom izpreobrnili iz lepa, delajte tudi Vi z ljubeznijo! Ali ni ljubezen najlepša čednost?«

»Da, to je res, to se da tudi iz svetega pisma dokazati.«

»In ali ni mir smoter vsakega boja?«

»Da, res je, borimo se le zato, da bi po zmagi dosegli mir.«

»Tako je, veseli me, gospod urednik, da se da z Vami tako lahko govoriti. Glejte, jaz bi vrgel v koš vse ostre dopise, ki delajo zdržbo, in bi pisal le znanstvene, leposlovne in vspodbudne stvari. Nobena neolika beseda ne sme v list. Ali niste tudi Vi tega mnenja, da bo naš mili narod le tedaj napredoval, ako bo znanstveno izobražen in če bo gojil slovstvo in umetnost?«

»To je moje najgloblje neomajno prepričanje, predragi gospod. Verjemite mi, da bi jaz najrajši pisal znanstvene in leposlovne stvari.«

»Oh, to me veseli! Da, takih mož nam je treba, ki imajo smisel za lepoto in resnico! Prinesel sem Vam tudi jaz majhen donesek za Vaš list. Saj vem, da moramo dandanes literarno delovati. V našem kraju

je človek, kateri, ne rečem meni, ampak javnemu blagru in zlasti naši narodnosti, naši domovini silno mnogo škoduje. Tega človeka moramo enkrat naslikati, kakršen je. In pravim Vam, brezobzirno! Poslal sem Vam že neki dopis, a ste ga vrgli najbrže v svoj svetovnoznani uredniški koš. Zakaj niste sprejeli mojega dopisa?«

»Vaš dopis? Hm, spominjam se nečesa, pa ne vem več prav dobro. Nekega Brijazovca se menda tiče.«

»Da, da! Tista stvar. Zameril sem Vam prav pošteno, da niste priobčili tega dopisa.«

»A oprostite, jaz sem se bal —«

»Bali ste se? Da, kadar treba braniti nas, katerih edina bramba je Vaše glasilo, takrat se bojite? In mi naročamo še Vaš list?«

»Potrpite za trenutek, da izgovorim. Bal sem se za Vas.«

»Zame? Kdo se ima zame kaj bati? Jaz jamčim s svojim imenom, in to Vam povem, da če ona propalica, ta hudobni človek, ta gnili tur na telesu našega milega naroda, ne pride v Vaš list in če ga pošteno, z vso brezobzirnostjo ne izmijete in razkrin-

kate pred javnostjo, pustim Vaš list in se naročim na »Pozno Večernico!« Vi nas morate braniti, Vi imate to dolžnost!«

»Vsekako, sem popolnoma Vašega mnenja. A kaj želite od mene.«

»Da nemudoma, še danes, priobčite ta dopis. Povem Vam, ta Brijazovec zasluži. Poslušajte: Iz Smrečjega brda. V naši mirni dolini, kjer doslej še ni bilo niti najmanjšega prepira, se je naselil — Bogve odkod je prišel ta slepar? — neki človek, kateri dela sramoto našemu kraju. Ta brezznačajni pijanec, kateri je goljufal svojega varovanca, ta narodna izdajica, v vsakem oziru propal in ničvreden človek. . . Zakaj se smehljate, gospod urednik? Je vse najčistejša resnica. Jaz garantiram!«

»Ali je dopis še dolg?«

»Dolg, dolg, pa vedno resničnejši in boljši. Prvi je bil deslovno ravno tak. Zakaj ste ga zavrgli?«

»Iz čisto enostavnega vzroka, gospod Mirkovič: Zato, da Vas rešim najmanj trimesečnega zapora. Vi ste, oprostite, presirovi z nasprotniki.«

»A — a!« — —

Taka pisava se nam zdi naravnost predrna, ko je dober teden prej »Narod« pisal, da se ni šlo na Jesenicah za slovensko stvar, temveč da je bil boj lokalnega gospodarskega značaja. Popravljamo še, da napredna stranka ni nastopila na Jesenicah proti Nemcem, vzlic temu da je bila stranka kot taka, namreč vodstvo v Ljubljani, v tem boju do cela pasivna in je »Narod« celo dan po volitvah hvalil tovarno kakor dobrotnico za ljudstvo tam gori in da bi bilo vodstvo stranke — namreč napredne slovenske — pod gotovimi pogoji za kompromis z Nemci.

Tega menda vendar ne bote tajili, ker je stalo črno na belem v »Narodu«.

Tak je bil razvoj volitev na Jesenicah. Slovenski liberalni stranki pa ne bo mogoče izbrisati si madeža, katerega je dobila v sled naravnost škandaloznega ravnanja od strani vodstva.

Volitve v Trzinu so pa drugi spomenik za liberalno slovensko stranko. Ako ni slovensko-nemški pakt Tavčar-Schwega rodil nemških sádov na Jesenicah, zahvaliti se imamo poleg dobre organizacije naše stranke tudi onim sicer maloštevilnim poštenjakom Slovincem, ki se žal prištevajo napredni slovenski stranki. Da pa je ta pakt zakrivil, da nismo Slovenci dobili še večine v občinskem zastopu tržiškem, sene da utajiti. V prvem volivnem razredu v Trzinu smo imeli z Nemci jednako glasov, ker so se volitve vzdržali trije slovenski volivci. In zakaj so se volitve vzdržali? Ali je samo slučaj? Ne, oni so bili v svoji prenačljenosti dali besedo, da se volitev vzdrže, ako Nemci volijo v deželni zbor dr. Ferjančiča. No, tem, sicer osebno častivrednim možem, ne zamerimo, da so držali dano besedo, da si vendar nilepo, zastavljati narodno čast za eden Ferjančičev mandat. Ali beseda dana, vez velja!

Ali pečat sramotnega narodnega izdajstva si je pritislilo vodstvo nar. - napredne stranke, ker je za tržiški deželnozborski mandat zastavilo glasove svojih pristašev za občinske volitve v Trzinu.

»Narod« je imel 9. marca t. l. pogum, zapisati sledeči stavek:

»Občinskih volitev v Trzinu pa se ta zveza — (namreč slovensko-nemška, op. ur.) — tako malo tiče, kakor občinskih volitev na Jesenicah.« — — — »Slovenčev« pisarjenje je tudi glede tega pojava čisto navadna sleparija. Naši somišljeniki imajo za občinske volitve v Trzinu popolnoma proste roke ...

Prvič je »Narod« igral glede jeseniških volitev tako ulogo, da je pri razumnih ljudeh že sklenjena sodba in obsodba. Glede volitev v Trzinu pa dejanja glasnogovore, glasneje, kakor je »Narodu« ljubo, da se jih slovensko-nemška zveza prav v živo tiče. Od liberalnega slovenskega vodstva se je baron Schweglu obljubilo, da se tržiški slovenski liberalci vzdrže glasovanja pri občinskih volitvah, pod pogojem, da Nemci volijo dr. Ferjančiča.

In faktum je, da so se trije slovenski volivci v prvem razredu vzdržali volitev. Menda so bili samo ti trije obveščeni o tem paktu. Liberalno vodstvo se je menda balo, obvestiti vse svoje tržiške pristaše, ker je čutilo, da ta pakt ni — časten za slovensko stranko.

In ker stranka hoče skrivati take svoje spletke, in nima poguma tudi javno zagovarjati taka dejanja, zato se ji po zasluženju godi, da dobiva tudi od tržiških nemških zaveznikov brce in si mora dati očitati: schädlicher Wortbruch in Meuterei.

Seveda bo virtuozni »Narod« tudi sedaj kričal o »čdenah, ki postajajo dan za dnem neprebavljiveje«. Dejanja pa govore in zdi se nam, da bodo njih glas morala ališati celo zaglušena ušesa slovenskih liberalcev.

Da pa enkrat za vselej prestrižemo »Narodove« laži in da vodstvo liberalne stranke

prisilimo k pripoznanju njene narodnega političnega izdajstva, priobčujemo tukaj doslovno:

Pismo eksoel. barona Schwega,
tičoč se volitve dr. Ferjančiča v deželni zbor.

Nemški original.

Grimschitzhof, 19. Avg. 1901.

Hochverehrter Herr!

Dem Wunsche der verehrten Herren Parthei Freunde in Neumarkt! entsprechend ist veranlasst worden, dass Murnik officiell zu Gunsten des Herrn Ferjančič zurückgetreten ist und dass dieser für die nächste Gemeindevahl in Neumarkt die Stimmhaltung der Radikalen zugesagt hat. Damit sind die Bedingungen erfüllt worden, die wir als Gegenleistung für die Unterstützung des Ferjančič verlangt haben, und wir sind dadurch für die bevorstehende Landtagswahl gebunden.

Schwegel m. p.

Slovenski prevod.

Gorje (Grimschitzhof), 19. avg. 1901.

Visokočestiti gospod!

Po želji čestitih strankinih pristašev v Trzinu se je poskrbelo, da je Murnik officialno na korist gospoda Ferjančiča odstopil in je ta obljubil, da se radikalni pri prihodnjih obč. volitvah v Trzinu glasovanja ne vdelež. S tem so izpolnjeni pogoji, katere smo zahtevali kot kompenzacijo (plačilo), da podpiramo Ferjančiča in potemtakem smo za prihodnje deželnozborske volitve vezani.

Schwegel l. r.

Tukaj imate dokument, kateri postavlja na laž vse izjave liberalne stranke v »Narodu«, s katerimi je hotela utajiti, da je prodala slovensko narodnost.

»Slovenski Narod« predčerašnjim piše: »Istotako je neresnica, da je bil dr. Ferjančič izvoljen s pomočjo tržiških Nemcev«.

Tukaj imate dokument, kateri uničevalno obsoja lažnivost liberalne stranke.

Državni zbor.

Dunaj, 17. sušca.

Železnica Kranj-Trzin.

Vlada je v zadnji seji predložila načrt zakona glede zgradbe lokalne železnice od Kranja do Trzina. Kakor znano, je kranjski deželni zbor že pred leti sklepal resolucije, naj bi se druga železnična zveza izpeljala preko Celovca čez Ljubelj, Trzin, Kranj, Skofjo Loko in Divačo do Trsta. Svoj čas sem poročal, kateri vplivi so bili merodajni, da se gradi nova železnica skozi Karavanke, mimo Jesenic in Bleda skozi Bohinj in Gorico do Trsta.

Razni interesentje so konečno vlado preprosili, da se je odločila za lokalno železnico, ki naj bi zvezala Trzin z državno železnico pri Kranju. Ta proga bode dolga 15 kilometrov. Izpeljana bode s kranjskega kolodvora 500 metrov vspešno s progo državne železnice proti Sv. Jostu, dalje preko Save, mimo Stružvega, Pivke, Naklega, Strohinja, Dupelj in Sv. Križa do Trzina, kjer je več industrijskih podjetij. Poleg tovrnega bode tudi osebni promet donášal primerne dohodke.

Kranjski deželni zbor je v seji dne 11. julija 1896 sklenil, da v ta namen kupi za 150.000 kron glavninskih delnic.

Krajevni interesentje so podpisali za 170.000 kron delnic.

Ker bodo troški te železnice znašali približno 2.070.000 kron, ostane torej nepokritih še 1.750.000 kron, za katere pa vlada prevzame garancijo.

Koncesijo vlada podeli, ko je zagotovljena stavbena glavnic in so vplačane vse delnice. Železnico mora koncesijonar izvršiti v dveh letih. Vsi drugi pogoji so isti, kakor sploh pri zgradbah lokalnih železnic z državno garancijo.

Avstro-ograska nagodba.

Pričela se je danes razprava o avstro-ogrski nagodbi. Vpisanih 30 govornikov za nagodbo in 60 proti nagodbi. Seveda ne

smemo sklepati iz tega, da bode vsakteri glasoval proti nagodbi, kdor je vpisan mej protigovornike. Zgodi se večkrat ravno nasprotno. Izmed južnih Slovanov je več vpisanih, a večina je izžrebala tako visoke številke, da pridejo k večjem trije na vrsto. Ako pridejo na vrsto vsi vpisani govorniki, potem je izključeno, da bi bilo prvo branje ta teden končano, ker v vsaki seji pride povprek 8 govornikov na vrsto.

Danes so govorili: Prašek, Baernreither, Lindner, Kink, dr. Lemisch in Zehetmayr. Zanimanja pa je jako malo. Zbornica je danes slabo obiskana.

Dr. Tuma pred porofniki.

Pod tem naslovom se razpošilja o znani porotni obravnavi proti dr. Rojcu ponatisek iz »Gorice«, v katerem je tožitelj vodja goriških liberalcev dr. Tuma v kaj čudni luči. Iz doposlanega nam ponatiska posnamemo:

V sredo, 11. febr., se je vršila druga porotna obravnava dr. Tume, vodje goriških liberalcev proti g. dr. Al. Rojcu, zdravniku in večletnemu poslancu v Gorici. Zvod tej razpravi dal je brambni članek g. Rojca »Kje tiči laž?«, v kateri je tožitelj bil primoran reševati svojo čast pred ostudnim in lažljivim napadanjem liberalne »Soče«. A resnice, katero je zabrusil g. Rojce dr. Tumi v obraz, te tenkočutni liberalni vodja ni mogel prenesti, ampak si je izbral sodno pot. Prepričani smo, da bi si bil g. Tuma dvakrat ta korak premislil, ako bi vedel, kaj da ga tukaj čaka.

Kajti ravno ta obravnava je pokazala liberalnega prvaka v pravej luči, tako, da ni stal kot obtoženec pred porotniki gosp. dr. Rojce, pač pa dr. Tuma sam. Dr. Rojce je pred porotniki naslikal dr. Tuma tako: Dr. Tuma je bil svoje dni provizoričen podučitelj v Postojni, a ker se je drznil govoriti protidinastično in kazal očitno svoje republikanske težnje — sam se je izrazil napram svojim kolegom, »da bi bil rad republikanec« — prišel je v disciplinarno preiskavo in na podlagi te je bil izpoden iz službe. Po odslovljenju je Tuma nadaljeval svoje studije in postal doktor prava in stopil v državno službo. Njegov značaj osvetljuje najbolje dejstvo, da se je pozneje glede te afere v javnosti kazal narodnega mučenika, kise je ogreval za narodnega kandidata napram nemškutarskemu in ki je bil radi tega odslovljen! Se v lepši luči kazal se je kot politik. Kot devizo si je izbral sledeče geslo: »Politik mora skrbeti v prvi vrsti zase, potem šele za volilce.« To so lastne besede dr. Henrika Tume, za katere navaja dr. Rojce priče. In po tem receptu si je uravnal svoje delovanje. Voliti se je dal kot poslanec samo, če se mu zagotovi deželno odborništvo s plačo 2400 K. Kršil je kot poslanec disciplino svojih kolegov; abstinenco slov. poslancev, katero je sam provzročil, je pozneje osmešil, ruval proti nji, ker se je bal za svoj mandat. V sled njegovega sebičnega postopanja so bili slovenski poslanci primorani stopiti v deželni zbor. Slovenski narod na Goriškem je on s tem iz lastne koristolovnosti pripravil ob plodove dolge borbe in svoje kolege pri narodnih nasprotnikih, pri vladi in pri volilcih obvesgled. Svoj narod direktno oškodoval je pri pobiranju užitnine. On sam je prepredil, da ni dobila dežela pobiranja užitnine v svojo upravo. Goriški narod ni bil s tem za nič manj kakor za 130.000 K oškodovan.

(To postopanje nas spominja na ulogo, ki jo je igral v našem deželnem zboru voditelj kranjskih liberalcev, dr. Tavčar. Bilo je namreč dne 25. oktobra 1889. leta, ko je deželni zbor v tajni seji sklepal o predlogu kat-nar. stranke, naj se udeleži dežela kot ponudnik javne dražbe v svrhu zakupa državne užitnine. Isti dan je dr. Tavčar odločno pobijal ta umestni predlog, s »katerim dela dežela umazano konkurenco zasebnikom!« Hvala Bogu, se namera tega zastopnika slovenskih volilcev ni vresničila, ampak je deželni zbor kljub protestu dr. Tavčarja po hudem boju sklenil, da se dežela udeleži vsako leto te dražbe.)

Razumljivo je, da je moral dobiti dr. H. Tuma kot deželni odbornik od svojih kolegov radi takega postopanja proti interesom svojih volilcev — nezaupnico. Vsak človek, ki ima zdrave nazore o poštenju, je pričakoval, da bo odložil dr. Tuma čast deželnega odborništva. A motili so se. Dr. Tuma ni odložil te časti, ko so ga k temu pozvali kolegi, dasi je sam priznal, da imajo poslanci pravico odvzeti in podeliti deželno odborništvo!

A najlepše se pride. Radi obilih poslov se je kot kot uradnik upokojiti, da bi se potem lažje »posvetil interesom naroda«.

A ko je izprevidel, da ne pride daleč samo kot politik, ponudil se je vladi, da takoj odloži deželno odborništvo in deželnozborski mandat in se odpove vsakemu delovanju v prid Slovincem, ako ga vlada še sprejme v državno službo. Tako se je dr. Tuma izjavil sam napram obtožencu dne 18. febr. 1899. leta! Seveda človek, kateremu je deželni glavar v javni seji očital, da je delal zahrbtno proti deželnim koristim, mož, katerega je cerkljanski občinski zastop prišilil, da se je odpovedal (!) tamkajšnjemu častnemu občanstvu, tak človek je k temu sposoben.

Za vsa navedena fakta je ponudil obtoženi dokaze že pri prvi obravnavi. A dr. Tuma se je zbal svoje lastne obsodbe. Dasiravno je kot odvetnik moral vedeti, da njegova tožba zastara po 6 mesecih, ako se ne obnovi, vendar obtožbe ni ponovil. Tako se je zgodilo, da je moral predsednik kazensko postopanje ustaviti in obtoženca prosti. Pravne stroške ima trpeti g. dr. Tuma sam. Zastopnik obtoženčev pravi da je dr. Tuma obnovitev radi tega opustil, ker se je zbal svoje koenočne moralne obsodbe.

Carinski tarif.

(Gospodarski položaj posestnikov v Avstriji sedaj in v bodoče v sled novih carinskih tarifov Nemčije.)

(Dalje.)

Ne ugovarjam, da je naš industrijski izvoz na Ogrsko tudi precejšen; toda toliko je gotovo, da mnogo našega blaga, vzamimo n. pr. le sukno, sploh tkano blago, katerega gre tudi največ na Ogrsko, more eventualno prenašati daljno visoko vozino, ker v enem vagonu more se prevažati takega blaga za več tisoč vrednosti, ko je nasprotno treba mnogo vagonov za živino in žito, katero vse blago ne dosega vrednosti finega tkaninskega blaga, ki se je le v en vagon moglo naložiti. In potem Ogri predrzno zahtevajo, da se mora nagodba njim v prid sklepati. Vzamimo le, koliko živine k nam Ogri prodajajo!

Le volov za 68 milijonov kron, prašičev za 68 milij. kron, in kako trdovratno se protivijo našim opravičnim zahtevam, da se pri njih uvede strogo živinozdravniško nadzorstvo, da se tako zapreči zanašanje raznih živinskih bolezni, katere prihajajo k nam po živalih iz Ogrske. Omenjam le prašičje kuge, ki je provzročila na milijone škode. Po cesarski odredbi iz l. 1899 imajo se na prašičji kugi oboleli prašiči pobiti, pa tudi vsi sicer še zdravi drugi prašiči, ki so bili v dotiki s prašičji obolelimi za kugo. Namesto da bi že ogrska vlada pazila na to, da bi se tam vsi na kugi oboleli ali sumni prašiči pobili in tako zatrla kuga, le odrede, da se zapro okuženi kraji, kar v dobi kontumaca pocepa — se zagrebe, živi ostali prašiči pa po preteku te dobe puste celo ekaportirati. Tako prihajajo k nam potem prašiči, ki nosijo kal kuge v sebi.

Zato se mora od naše vlade sedaj pri sklepanju trgovinske pogodbe z Ogrsko zahtevati, da ali prisili Ogrsko do enakega postopanja glede pokončavanja na kugi obolelih prašičev, kakor veli naša cesarska naredba iz l. 1899, ali pa naj se tudi pri nas ta naredba razveljavi in enako postopa, kakor na Ogrskem.

Kako pridemo mi do tega, da bomo mi žrtvovali milijone za pobijanje na kugi sumnih prašičev, ki prihajajo k nam iz Ogrske?

Dokler se ne uvede stroga naredba na meji pri vstopu ogrskih prašičev, da so resnično zdravi in vsakega suma prosti, zaman bodo milijoni, katere je in bo še žrtvovala naša država za pobijanje kužno bolnih ali sumnih prašičev.

Naša vlada je pri pogajanju z Ogrsko sicer dosegla od ogrske vlade, da se je ta v členu VI. zavezala, po enakih predpisih postopati pri pljučni goveji kugi, kakoršni veljajo pri nas. Pripomniti je treba, da je naša vlada z eneržijo, seveda tudi z žrtvami približno 3 milijonov kron popolnoma zatrla pljučno kugo, ki je bila stalna osobito v severnih deželah.

Nemčija je kaj rada porabljala vsak posamezen slučaj te bolezni, da je zaprla vhod naši govedu v Nemčijo. Sedaj je ta vzrok odpadel, ker ni več nobenega slučaja te pljučne kužne bolezni. Kakor sem navedel, znaša pa uvoz prašičev iz Ogrske skoro isto svoto (68 milijonov kron vrednosti), kakor uvoz goved.

Zato bi pač bila upravičena naša zahteva, da prisili naša vlada ogrsko, da enako strogo postopa proti prašičji kugi, kakor velja avstrijska naredba iz leta 1899; za slučaj pa, da se ogrska vlada ne uda tej pravični zahtevi, morala bi naša država najstrožje postopati proti ogrskemu uvozu pra-

šidov, eventualno zapreti mejo proti ogrskemu uvozu.

Ogrska vlada se je sicer udala zahtevi, da se morajo za eksport namenjeni prašiči skozi 35 dni opazovati po državnem živino-zdravniku, in določeno je tudi, da bodo mogli in smeli naši avstrijski živinozdravniki prepričavati se o teh naredbah. Zato, da bodo Ogri že znali to koncesijo po svoje omejiti, — ker do slej vsaj je naša vlada, če tudi Ogrska le tretjino skupnih državnih bremen nosi, vedno z bojaznjivo nastopala proti Ogrski, in nimam pri najboljši volji vere v to, da bi naši veterinarji imeli od naše vlade toliko oblasti, da bi brezozirno, natančno, kakor jim mora veleli vestna službena dolžnost, postopali in izvrševali najstrožjo kontrolo nad naredbami ogrske veterinarske policije.

Pa tudi v interesu Ogrske same je leželo, da bi se lotila popolnega uničenja prašičje kuge, ker tudi nje živinorejci imajo sedaj mnogo škoda, za koliko bolj pa bi se njih prašičoreja povzdignila, ko bi ondot ne bilo več prašičje kužne bolezni.

Neopovirano bi se lahko ondotni rejci pečali z izrejo mladih prašičev, za kar imajo po naravi dane vse predpogoje, da morejo ceneje vzrejati prašiče, kakor pri nas. Zato bi morali ogrski živinorejci sami delovati na to, da se ta kužna bolezen do cela odpravi in zatere.

Eno pa ostane pribito, da se imajo Ogri dokaj bolje bati ločitve obeh državnih polovic v samostalni carinski ozemlji, ker Ogrska obdana od balkanskih držav, ki so vse skoro izključno poljedelske, katere imajo obilico žita in živine za izvoz, katerim torej Ogrska ne bi mogla prodajati žita, moke in svoje živine, osobito prašičev ne — morala bi dati Avstriji vendar le obilne koncesije pri carini na industrijske proizvode, ker navezana je in ostane na naš trg, ki ji je najbližnji in boljši ter najsigurnejši odjemalec za njeno živino, govedo in prašče, za žito in moko, s katero poslednjo osobito so prav Ogri uničili našo domačo mlinarsko malo obrt, ker preplavili so naše trge in kraje z moko, katero morejo ceneje na trg spravljati, kakor naši mlinarji, osobito pa, ker je Ogrska vlada ne le na svojih državnih železnicah dovolila eksporterjem moke neverjetno nizke vozne tarife, ampak umela tudi prisiliti privatne železnice (n. pr. južno), da so ogrskim eksporterjem moke privolile jako ugodne vozne tarife in znamenite refakcije.

Fr. Povše.

Cesar in ogrska opozicija.

Na budimpeštanskem dvoru se je vršil, kot smo že na kratko omenili, minulo soboto dvorni obed, pri katerem je igrala razprava o vojni predlogi zelo važno ulogo. Po obedu je namreč vladar, kot običajno, nagovoril več poslancev, a skoro samo zastopnike opozicijskih strank. Poslanca Szentiványja je vprašal vladar, kako dolgo bo še trajala obstrukcija. Vprašani je odgovoril, da lahko traja še prav dolgo, vendar bi se pa dala prelomiti z gotovimi koncesijami. Na vprašanje vladarjevo, kake koncesije meni poslanec, je ta odgovoril: „Najprej bi se moralo naglo kakih 400 ogrskih častnikov premestiti k ogrskim polkom“. Nato je odgovoril vladar: „V tej zadevi se že vrše pogajanja“. Na poslančevu pripomnjo, da se mora rešiti tudi vprašanje glede zastav, vladar ni odgovoril. — O vtisu, ki ga je napravil cesarjev odgovor na predsednika ljudske stranke in izjava, da načrt postane zakon, smo poročali že včeraj. — Iz tega se sklepa, da vsaj ljudska stranka ne bo več sodelovala pri obstrukciji in bo ostala pasivna. S tem pa seve še daleko ni odbila ost obstrukciji, kajti samo članov neodvisne stranke je še 30 oglašanih za besedo in predlagalci 51 rešolucij morajo še vsi dobiti sklepno besedo. To pa traja lahko še dva ali tudi še več mesecev.

Zasedanje deželni zborov.

Le malo deželni zborov o deželni vladni milosti, da bodo mogli o velikonočnih počitnicah sestati se k nekajdnevnu zasedanju. Kajpada v tem kratkem času noben teh deželni zborov ne bo mogel rešiti deželnega proračuna za tekoče leto, še manj pa se pečati z drugimi večjimi deli, saj bo komaj na razpolago toliko časa, da se dovolj nekajmesečni proračunski provizorij. Šele v septembru, ko bo državni zbor dovršil nagodbo in proračun, bodo sklicani deželni zbori k daljšemu zasedanju. Proti temu vladnemu ukrepu bodo, kakor se čuje, odločno ugovarjali razni poslanci ter pojasnili vladi, da ni nikakor v prid deželnim financam, če se tako bagatelno postopa z deželnimi zbori. Zahtevali bodo, da se enkrat za vselej določi za glavno zasedanje deželni zborov gotov rok, po katerem bodo posamni deželni odbori mogli uravnati svoje delo. Vladni izgovor, da ob zasedanju državnega zbora manjka potrebnega časa, pač ne velja, ker par tednov, ki so potrebni za rešitev deželnozbornih agend, se kmalu dobi.

Avstrijsko-ruska zveza.

Rusko časopisje je že pri mnogih prilikah naglašalo, kolike važnosti bi bilo za Avstrijo in Rusijo, ko bi se obe državi sklenili v tesnejšo zvezo in tako postali faktor, s katerim bi morala računati cela Evropa. Pri nas merodajni krogi o tem doslej niso hoteli ničesar čuti, in tudi ni nade, da bi se v tem oziru kaj kmalu obrnilo na bolje, kajti v to je menda potrebno dovoljenje — Nemčije. Sedaj je došel nov ruski glas o tej zadevi. Petrograjsko „Novo Vreme“ priporoča spopolnjenje sporazumljenja med Avstro-Ogrsko in Rusijo v formalno zvezo. Pravi namreč med drugim: „Jako bi bilo želeli, ako bi avstrijsko-ruski dogovor od leta 1898, ki je imel že v zadnjih petih letih dragocenih uspehov in se v sedanjem trenutku prikazuje kakor podlaga skupnim rešilnim korakom na balkanskem polotoku, postal v izhodišče za trajnejše in tesnejše odnose med obema sosednjima državama, ki imata toliko skupnih interesov v etnografskem, gospodarskem in političnem pogledu. Ob pravilnem razvoju dogodkov smatrati bi bilo v bodoče Rusijo in Avstrijo naravnima zaveznicama.“ — Tako vabijo Rusi, a njih glas ostane bržkone še dolgo le glas vpijočega v puščavi.

Kralj Jurij o dogodkih na saškem dvoru.

Znani žalostni dogodki na saškem dvoru in zbok teh navstalo razburjenje je napotilo kralja Jurija, da je pred odhodom na jug izdal na svoje podanike pismo naslednje vsebine: „Ko nameravam iz zdravstvenih razlogov odpotovati na jug, se čutim dolžnega, da se še enkrat iskreno zahvalim vsem, ki so mi povodno hude nesreče, ki je obiskala mene in mojo rodbino, podali toliko dokazov pristranskega sočutja. Obenem s to zahvalo pa izražam nado, da se konečno poleže vzne-mirjenost radi tega dogodka v širših slojih prebivalstva in naredi prostor prejšnjemu zaupanju. Ne verjemite onim, ki vam lažejo, da tiči za vsem tem dogodkom tajna sleparija, marveč verjemite besedam vašega kralja, ki jih niste nikdar smatrali za neresnične, da je povod neizmerno belestnemu dogodku edinele nebrzdljiva strast že davno poprejal na tistem propadle žene. V nadi, da mi moje ljudstvo zaupa in se me vedno bolj oklepa v moji veliki žalosti, nastopam poln najboljsh nad svoje potovanje. Jurij.“ — Iz besedila tega pisma je razvidno, da je morala protestantska in frimasonska klika prideti zelo strupen boj proti katoliški dinastiji na Saškem.

Nevarno gibanje na Portugalskem.

V raznih mestih Portugala se pojavlja minule dni zelo nevarno gibanje, katerega ost je naperjena edino le proti vladi in njenim organom, ki bi radi zamašili praznine v državnih blagajnah na način, ki industrijskim podjetjem nikakor ne ugaja. Posebno se to opaža mej prebivalstvom mesta Coimbra. Vse javno menenje na Portugalskem se močno zanima za dogodke v Coimbru. V zbornici je pričakovati hudih debat in napadov na vlado. Vseučilišče v Coimbru so zaprli. Industrijalna združenja so brzojavnim potom energično protestirala pri kralju proti nastopu vlade. „Liberali“ poročajo iz Lizbone, da je portugalska vlada pretrgala brzojavne zveze med Coimbrom in inozemstvom in domačimi kraji. Vendar se je izvedelo, da dogodki v Coimbra pomenijo pravo revolucijo proti davčnim inspektorjem, ki so morali bežati iz mesta, ker so jim grozili s smrtjo. Mej nemiri, ki so trajali 4 dni, je bilo ubitih 8 oseb in mnogo ranjenih; mej slednjimi je bilo tudi več vojakov, ki so prišli iz vseh krajev mirit nezadovoljne elemente. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje, degar posledica bodo pa bržkone nemiri v drugih delih kraljestva.

„Amerika Amerikanom.“

Znano je, da se posebno v severo ameriških zveznih državah strogo ravna po takozvani Monroe diktrini, zahtevi, da se nobena neameriška država ne sme polastiti niti pedi zemlje v Ameriki. To načelo hočejo da velja tudi za srednjo in Južno Ameriko, in valed tega podpirajo vsak korak, ki ga store posamezne države v dosego tega namena. Vendar se pa s to mislijo, ki je kvarna Evrope, ne strinja tudi marsikateri Amerikanec. Mej te spada obidvidno Henry Watterson v državi newyorški, ki je nedavno na nekem javnem shodu razvil to le misel: „Dobro bi bilo za nas, da bi malo preudarili, kaj je ta Monroe doktrina. Če bomo mi štiti vsako mnogokrivno malo državo v južni Ameriki, tedaj plačamo Nemčijo in jo odpodimo. Tedaj seveda nam bo treba večje armade in večje mornarice. Če bi jaz imel vlado v svoji oblasti, bi vzel panamsko morskno ožino in presekal skozi njo miljo širok prekop ter

združil oba oceana. Potem bi rekel Angleški: »Vzemi toliko Južne Amerike, kolikor moreš« in Nemčiji »Vzemi toliko srednje Amerike, koliko hočeš«. Rajši bi imel ondi Anglijo in Nemčijo, kot spakaste ondotne vlade.“ — S tem je pristni Amerikanec ostro obsodil nezdrave razmere v mnogih državah južne in centralne Amerike, posebno pa v onih, kjer so domače vsaje na dnevnem redu. — V ozki zvezi s tem je tudi sodba neoficielnih ameriških krogov o potovanju ameriške mornarice v Evropo pod poveljstvom kontre-admirala Barkerja, ki bo strasila Evropo in se kazala v vseh večjih evropskih pristaniščih. Ti ljudje pravijo namreč, da bi bilo boljše, da bi šli kazat Američani svojo moč v južno Ameriko in malo pometli med ondotnimi ciganskimi vladami. Gotovo bi jim nihče ne zameril, najmanj pa Evropejci.

Iz brzojavk.

Nižje - avstrijski deželni zbor se snide dne 4. aprila in bo zboroval do 20. aprila. Naslednji dan se zopet sestane državni zbor. — Poljsko narodni kongres se vrši v Lvovu od 31. maja do 1. junija. — O starostnem zavarovanju zasebnih uradnikov se je posvetoval včeraj soc. polit. odsek. Poročal je poslanec Fort ter mej drugim dejal, da na državni prispevek ni računati. Poročilo se natisne in razdeli mej odsekovne članke. — 500 ogrskih častnikov bo neki že v bližnjih dneh premeščenih iz avstrijskih mest k ogrskim polkom. — Combesin kongregacija. Francoska vlada namerava odrediti avtorizacijo tudi 221 kongregacijam „de Bon Pasteur“. Kot razlog zato se navajajo nedostatki v sanitarnem (!) oziru. — Švicarski carinski tarif. Pri glasovanju je bil novi carinski tarif, ki je v prilog agrar-cem in se razlikuje od prejšnjega za 25 do 50%, vsprejet s 328.000 proti 225.000 glasovom, ali v 16 proti 8 kantonom.

Dnevne novice.

V Ljubljani 18. marca.

Ferjančič-Schwegel. V uvodnem članku prinašamo danes dobesedno pismo barona Schwegla glede dr. Ferjančičeve deželnozbornske kandidature in glede obveznosti slovenskih liberalcev proti Nemcem. Besede so jasne: dogovor, pogodba sta storjena. Zato, da so Nemci podpirali Ferjančiča, zato morajo zdaj liberalci voliti Nemce. To je obljubilo v njih imenu vodstvo stranke. Liberalci imajo zdaj na izbero le dvoje: Ali ostanejo pokorni vodstvu svoje stranke in volijo Nemce, ali pa naredijo to, česar se Nemci bojé: — »Meuterei« — da namreč odkrito z besedo in z dejanjem izjavijo, da se tako ne dajo komandirati, da ne puste prodajati svojih glasov in da nečejo slediti komandantom, katerih zastava so Dežmanove grablje. Vodstvo liberalne stranke je pa proti svojim pristašem storilo še drug greh, katerega mu ti, ako imajo le količkaj moštva, ne morejo molče prenesti: Glasilo narodno-napredne stranke je namreč naravnost lagalo svojim pristašem, ko je tajilo, češ, da »dogovori med liberalno stranko in Nemci ne segajo čez okvir deželne zbornice«. Tu so liberalci igrali dvojno, neodkritosrčno ulogo: Od Nemcev so dobili podporo s tem, da so jim zastavili glasove svojih pristašev; svoje pristaše so si pa hoteli ohraniti s tem, da so jim to dejstvo lažnivo utajili. Tudi v Trzinu to pot ni bilo boja med liberalci in »klerikalci«, ampak bil je edino le boj med Slovenci in Nemci. In tu je liberalno strankarsko vodstvo bilo vezano. Ono ni smelo nastopiti za slovensko stvar, kakor ne na Jesenicah. Kako more sedaj pustiti dr. Ferjančič, da »Narod« o njem piše, da ni bil izvoljen s pomočjo Nemcev? Kako more dr. Ferjančič še govoriti kot slovenski poslanec na Dunaju? Ali si bo slovensko meščanstvo to pustilo dopasti od dr. Ferjančiča?

Kako liberalci napredujejo. Daleč so prišli liberalci. V občinah, katere so naj bolj razkričavali za svoje, se liberalci več ne čutijo varne. Ljudska nevolja proti liberalcem narašča. Tako se jim godi celo v Zireh, kjer si upajo umetno ohraniti moč le s pomočjo novoizvoljenih častnih občanov. Sedaj je v Zireh liberalni občinski odbor izvolil kar pet novih liberalnih častnih občanov, ki nimajo nobenih zaslug za Žiri, in sicer dr. Andreja Ferjančiča, Petra

Grassellija, Ivana Plantana, Ivana Hribarja in Dragotina Lapajnet. Pozabili so samo povedati, kake zasluge imajo n. pr. gg. Plantan, Ferjančič ali Grasselli za žirovske kmete.

Škof Flapp tajni svetnik. Poreški list „l' Istria“ poroča, da postane škof Flapp tajni svetnik.

Imenovanje zdravnikov v okrajni bolniški blagajni ljubljanski. V včerajšnji seji je upravni odbor okrajne boln. blagajne ljubljanske imenoval blagajniškimi zdravniki gg. dr. Franca Dolšaka, bivšega sekundarja v bolnici usmilij. bratov v Kandi pri Novem Mestu, dr. Ivana Jenka, asistenta v deželni bolnici ljubljanski, dr. Ljudevita Jenka, praktičnega zdravnika v Ljubljani, in dr. Ivana Zajca, sekundarja v deželni bolnici ljubljanski.

Poštna vest. Poštnemu nadoficijalu g. Jožefu Flere je podeljeno mesto poštne kontrolorja v Ljubljani.

Nezadovoljnost proti liberalnemu občinskemu gospodarstvu v Gorici. V Gorici je začelo zadnje dni jako vreti proti sedanji mestni upravi. Nezadovoljnost mestnega prebivalstva je taka, da so se čutili nekateri liberalni mestni očetje prisiljene odložiti svoje mandate. V pismu, katero so pisali županu, ko so mu naznanili svoj odstop, povedali so sami, da izstopijo iz mestnega starešinstva zaradi tega, ker ne uživajo med prebivalstvom zaupanja. In res se je mestno prebivalstvo že do grla naveličalo dosedanje liberalne mestne uprave, ki je vedno in povsod povdarjala in se zavzemala za neke liberalne principe, a puščala v nemar vse najnujnejše potrebe prebivalstva v gospodarskem oziru.

— **Umrl** je na Igu bivši župan in posestnik Janez Šenk, star 76 let.

— **Iz Loža.** Pretekli teden postavila je tvrdka brata Zupan iz Kamnegorice v tukajšnji podružni cerkvi sv. Petra nove orgle, katere so v vsakem oziru mojstrsko delo. Zadovoljni smo popolno s ceno in delom in imenovano tvrdko lahko z mirnim srcem priporočamo.

— **Slednjič vendar zasačen.** Tekom zadnjih dveh let se je pripetilo v Pokošah pri Mariboru več tatvin, da bi se bilo moglo priti tatu na sled, ki je kradel več posestnikom vina in mesa. Dne 24. februarja t. l. začuje zopet krog 4. ure zjutraj posestnik Štefan Novak pod seboj v kleti neki šum. Brž skoči iz postelje in pogleda, odkod neki ono prašketanje. Pa kako se začudi, ko zagleda v kleti sosedo Štefana Goričana, ki je bil luč prižgal in se baš pripravljal, da navrti novi sod. Opazivši, da je zasačen, upihne luč in hoče uiti. A Novak mu prestriže pot, ga zgrabi z vso močjo ter ga drži, dokler ne pridejo sosede na pomoč. Da bi se pa vendar le kako oprstil svojega nasprotnika, začel ga je zviti tat suvati, da bi ga tako spravil pod se in se ga znebil. Na nogi ga je močno poskočeval v kleti je pustil majhen sodec, koji je bil l. 1899 posestniku Štefanu Gmajnerju iz Pokoš ukrađen. Goričan je prav mojstersko izvrševal svoj tatinski obrt in tako preskrbovalo celo leto svojo družino z vinom in mesom. A slednjič mu je le spodletelo in sedaj bo premišljeval v zaporu o vinu in klobasah s svojo ženo, ki so jo tudi »hop vzeli« radi udeležitve tatvin.

— **Razpisano** je učiteljsko mesto v Kamniku.

— **Slovenska predavanja v Mariboru.** Odbor »Slovenske čitalnice v Mariboru« prične s poljudnimi predavanji s soboto 21. t. m. Do sedaj so se prijavila ta le: 1. »O Pompejih«, predava gosp. prof. F. Jerovšek (dne 21. t. m.) 2. »O navedenih električnih tokih in o njihovi uporabi pri rentgenjenju«, predava gosp. profesor dr. Poljanec (28. t. m.) 3. »Borba za obstanek v prirodi«, predava g. ravn. H. Schreiner (4. aprila). — Predavanja se vrše z demonstracijami s skiop-tikonom in s fizikalnimi poskusi. Opozarjamo na te večere posebno bližnjo okolico in cenjeno učitelstvo; ker bodo predavanja jako zanimiva in poučljiva, vstopnina pa prosta, nadejati se je mnogobrojne udeležbe. Začetek vsikdar ob pol 8. uri zvečer v Narodnem domu II. nadst.

— **Poskušeni samomor.** V Mariboru se je ustrelil 23 etni odvetniški uradnik Jožef Peitler iz Vidma okraj Brežice. Smrtono- nevarno ranjenega so prepeljali v bolnico. Ze pred leti se je ustrelil v glavo, a takrat so ga zdravniki rešili.

— **Parnika „Körber“ in „Call“.** Upravni svet avstr. Lloydja je sklenil zgraditi dva trgovska parnika. Enemu parniku bo dal ime avstr. min. predsednika, drugemu pa ime trgovskega ministra.

— **Is Toplo.** Ne ravno z izrednim vnanjim sijajem, pa tem pristranejši smo obhajali tu redki dogodek: 25letnico vladanja slavnega Leona XIII. Na predvečer je gorel kres na griču in donela je v večerni zrak veličastna himna „Kjer je Petra Cerkev prava“. G. župnik je v govoru razvijal pomen papeštva in zakaj Leon XIII. zasluži, da mu pravimo »sveti — Oče«. G. kaplan je razlagal, da je papež namestnik Kristusov na zemlji, poglavar sv. Cerkve, oče vseh katoličanov in najvišji duhovnik. V cerkvi je bila razpostavljena z zelenjem ovenčana podoba slavljenčeva. Mnogo sv. obhajil in popoldanj molitveno uro smo darovali za častitljivega starčka na prestolu sv. Petra. Slava Leonu! »Pozdravljen, kličemo z daljave, ves svet je priča Tvoje slave!«

— **Avst. Turk.** Dodatno se nam še poroča: Pretečeni ponedeljek se je na jako slovesen način vršil pogreb ihankega župnika č. g. Turka. Ljudstva domačega in zunanega prav obilo. Častno zastopana je bila tudi Koreška Bela, kjer je rajni po pred pastiroval. Duhovnih sobratov je iz raznih krajev došlo 24, na čelu jim moravski g. dekan, ki je vodil vsa cerkvena opravila. Ranjki je bil ves srečen v Ihanu, a žal, da te sreče ni vžival več kakor deset mesecev. Ljudstvo mu je bilo iz srca vdano. Kako tudi ne, ko je bil res vsestransko izgleden duhoven, a tudi on je ljubil svoje ovčice. Pustil je vse v najlepšem redu. Njegov glavni dedič so menda škofski zavodi. Župnija je začela izročena gosp. Fr. Mekincu. Osmi dan po ranjki bo prihodnji ponedeljek 23. marca ob 9. uri. Blaga duša, počivaj v miru!

— **Is Preske:** Pretečeno nedeljo je imelo katol. delav. društvo redni shod. Predaval je g. dr. Jančič prav v poljudnem govoru o potrebi društev. Udeležilo se je 80 članov.

— **C. kr. davčni urad na Vrhnikih** se je danes 18. marca 1903 preselil iz svojih dosedanjih pritličnih prostorov v novo od občine na Vrhnikih sezidano nadstropje iste hiše, na kar se vsi davkoplačevalci tega okraja opozarjajo.

— **Ljubezni uslužbenci južne železnice** Prošlo nedeljo je neki gospod spremljal svojo od daleč došlo mater iz Trsta na neki bližnji postaji, da jo izroči večernemu poštenu vlaku, ki vozi proti Ljubljani. »Postajenačelnik« ni hotel sprejeti v plačilo petaka, ki se je pred njegovimi očmi, ko ga je jemal naš sotrudnik iz novčanice, bil pretrgal v dve polovici. Vsi uradi sprejemajo tudi pretrgane, eventualno zalepljene petake. Ako bi dotičnik slučajno ne imel drugega denarja, kaj bi naj počel? Bil naj šel v dober kilometer oddaljeno vas, da si tam raztrgani denar zopet zlepi, in tako zamudi vlak? Tako postopanje se je dotičnemu potniku zdelo — neuljudno. Druga neuljudnost je bila v tem, da železniški uslužbenec stranki, ko v temi, ki vlada na postajici, ni mogla razbrati, kdaj pride ljubljanski poštni vlak, na prijazno ponovno prošnjo ni hotel dati odgovora. Stranka je na to zahtevala knjigo za pritožbo. Po dolgem obotavljanju jo je »načelnik« prinesel, a je ni izročil stranki. Ista je prosila tudi za črnilo in pero, oziroma za avinčnik. »Uljudni« načelnik ni dal ne enega ne drugega. Pač pa se je v pogovor pomešal neki asistent južne železnice — Nemec — ki pa ni bil v uniformi, ter je od stranke na oduren način zahteval, naj pove, kaj hoče zapisati v knjigo za pritožbo. Nadalje je zahteval, naj mu pritožilec pove svoje ime, stan itd. Ko je stranka zavrnila, da ga to nič ne briga, ker da lahko vse to čita pozneje v knjigi, vrgli so se uljudni uslužbenici na stranko, jo pahnili skozi vrata čakalnice, vrgli v temi pred postajo na tla ter ga obdelovali s pestmi. Prestrašena mati je napačenega sina vzdignila ter ga vlekla čez tir. Se enkrat so ga ljubezni železničarji pobili ter obdelovali s pestmi. Materi in sinu se je posrečilo zbežati iz te druzgali; šla sta proti vasi. Kakih 300—400 korakov od postaje doletel ju je zopet železniški uslužbenec — prav orjak — ter pobil potnika, ki ni imel niti palice pri sebi, na tla, zruval njegovi materi kite z glave ter jo udaril, ko je branila sina pred udarci, po zobeh. Najdeni gospod je krvavel iz ust in z nosa, fini železničar ga je ril, ko se je vzdignil, h kamenju ob potu. Strgal mu je telovnik, ter ga »osvobodil« poročnega prstana. Priča — mati — je videla, da je fini mož pobiral nekaj po tleh ter upila: Kamenje pobira, beživa! — No, pobiral je le prstan, ki mu je menda padel na tla. Na prošnjo materino je gentleman pustil svojo žrtve ter se je obema posrečilo rešiti se na orožniško postajo, ki sedaj stvar preiskuje. Tako se je zgodilo 15. t. m. v bližini svetovnega mesta Trsta! O nadaljnjem toku zadeve sporočimo svoj čas.

— **Najden kostnjak.** Iz Ljutomerja se poroča, da so v Nunkemvrhu, občina

Presika, na vrtu župana Janeza Kafuma našli človeški kostnjak, poleg katerega je ležal nož. Orožništvo pravi, da je ta kostnjak nekega tujega trgovca, ki je bil pred 50. leti ondi umorjen.

— **Samomor v Barkovljah** Identiteta onega samomorilca, ki se je v nedeljo zvečer ustrelil v javnem vrtu pred barkovljanskim »Narodnim domom«, še sedaj ni konstatirana. Po par listkih, katere so dobili pri njem, sodi se, da je Nemec. Dobili so tudi neko kuverto z naslovom: »Wenzel Presse, Paul Wenzel, Dresden A. Marcel str. 37. a«, na njegovih spodnjih hlačah pa sti ušivani začetnici W. P.

— **Zgorela.** 55letna kmetica Lucija Buhač iz Kukuljana je šla te dni v šumo nabirat listja. Ko je nabrala dovolj in je hotela ostalo zažgati, jej je po nesreči plamen prijel obleko. Zastonj je klicala na pomoč. Zgrudila se je na tla v nezavesti, in ko so došli ljudje, so jo že našli mrtvo. O dogodku je bila obveščena oblast na Voloskem.

— **Sinovi 2000letne kulture!** Večina istrskega deželnega odbora, sestojeca iz sinov dvatisočletne latinske kulture, ne more v svoji veliki »liberalnosti« opustiti nobene prilike, da ne bi nastopala proti sklepom deželnega šolskega sveta, ako ti sklepi zadevajo ustanovitve kake hrvatske ali slovenske šole. Deželni šolski svet je določil, da se imati v Sušnjevi in Novakih odpreti enorazredni hrvatski šoli. Deželni odbor istrski, kakor pravi — pravcoljub, rekurira proti sklepu deželnega šolskega sveta, da si stoji v Sušnjevi in Novaki na čisto hrvatskih tleh in so prebivalci obeh teh krajev sami prosili za hrvatsko šolo.

— **V Opatiji** se nahaja sedaj madjarski pisatelj Mavro Jokai s svojo ženo.

— **Pomota pri aretaciji.** Ker smo nedavno poročali, da so Angelo Smrečnik, rojeno v Braslovcah na Stajerskem, zaprli zaradi tatvine, izvršene v Celju, ter raznih v Ljubljani izvršenih sleparij, poroča se nam, da gđ. Angela Smrečnik iz Braslovca na Stajerskem, ni identična in tudi v nikakem sorodstvu s poljsko zasledovano sleparico Angelo Smrečnik, rojeno v Sv. Križu občina Brdovec na Hrvatskem. Tudi sumničenje glede v Celju izvršene tatvine se je izkazalo kot popolnoma neopravičeno in neosnovano.

Novice iz Amerike.

§ **Slovenski duhovnik — milijonar?** Glasnik od Gorenjega Jezera poroča: Z Dulutha poročajo o zanimivi pravdi zaradi zapustnine bogatega zemljišča nekega Millerja, pri katerem ima slovenski duhovnik Košmrlj pravico do podedovanja. Tožba vleka se je že več let, dokler ni slednjič duluthsko sodišče presodilo č. g. Košmrlju popolno pravico do zemljišča. O zemljišču se meni, da je vredno več milijonov dolarjev, ker se na njem nahaja železna ruda, ki je bila na treh krajih na omenjenem zemljišču najdena. Miller je umrl v nekem ubožniškem zavodu v Duluthu. Pred svojo smrtjo zastavil je pa pravico do posestva č. g. Košmrlju za malo svoto denarja. — **Ameriški Slovenec** pa poroča, da je č. g. Košmrlj zgubil pravdo. Dotično posestvo je vredno 5,000.000 dolarjev.

§ **Iz krogov slovenskih duhovnikov.** Iz Pittsburga Pa.: Za naslednika č. g. John Kranjca je imenovan od pittsburgške škofa č. g. Ivan Mertel, Slovenec, ki je do sedaj deloval na raznih krajih pittsburgške škofije.

§ **Velike sleparije z zavarovalnico** Iz N. Yorka se poroča: Potom cele vrste goljufij je neka organizovana tolpa Italijanov ogoljufala več kot dvanajet življenje zavarovalnih družb za več kot milijon dolarjev. Načrt goljufov je bil poiskati kakega na smrt bolnega človeka ter ga pregovoriti, da si da zavarovati življenje. Ko je prišlo do zdravniške preiskave so lopovi podtaknili zdravniku zdravega človeka. Po smrti zavarovanega človeka so zarotniki zbrali skupaj vse zavarovalne pravice ter skolektirali zavarovalnico.

§ **Važno za slovenske izseljence v Ameriko.** Na prošnjo je poslal avstrijski konzul v Pittsburgu pojasnilo č. g. Vitus Hribarju o pogodbi glede avstrijskih državljanov v Ameriki, ki so prišli sem v vojaških letih. Pogodba se glasi: Državljeni avstro-ogrske monarhije, ki so prebivali v Združenih državah nepretrgano vsaj pet let in med tem postali državljani Zveznih držav, bodo smatrani od avstro-ogrske vlade kot ameriški državljani in se bo tako z njimi ravnilo. Prejšnji državljani avstro-ogrske monarhije, ki je že postal ameriški državljani, pa se more zaradi nespolnjenja vojaške dolžnosti soditi in kaznovati v Avstriji po avstro-ogrskih postavah, 1. če se je izselil potem, ko je bil potrjen in tako vpisan med novince stoječe armade; 2. če se je izselil, ko je bil še v vojaški službi ali pa je imel dopust (Urlaub) samo za omejen čas; 3. če se je na dopustu za neomejen čas ali pa spadajoč k rezervi ali deželni brambi, izselil potem, ko je bil poklican pod orožje, ali je

bilo javno razglašeno, da se mora javiti, ali če je bruhnila vojska. — To so natančno besede pogodbe. Nadalje pa ne sme biti zasledovan noben prejšnji avstrijski, a sedaj ameriški državljani, za katerikoli prestopok zoper vojaško dolžnost, če se vrne v Avstrijo.

§ **Zoper kriminalne povesti.** Mr. McGowan iz Minneapolisa bo vročil minnesotskemu postavodajstvu predlogo, po kateri naj se prepove vsak tiskan popis kakega zločina, razun po predpisanih določbah. Prestopki zoper to naj se kaznujejo, in sicer naj plača izdajatelj take knjige ne manj kot 100 in ne več kot 500 šilingov denarne kazni, ali pa se kaznuje z zaporom ne dalj ko 90 dni. — To je zlasti naperjeno zoper kriminalne povesti, ki se tako brezobzirno širijo med mladino ter v lepih in mičnih besedah popisujejo najgrš zločine. Glasom nove določbe naj se vsak zločin popiše kolikor mogoče na kratko, brez olepšav, z navadnimi črkami kakor ostalo berilo, ter ga ne smejo spramljati nobene slike ali risarije. — Zleti je, da se ta predloga kolikor mogoče hitro vroči postavodajstvu ter se sprejme z mnogobrojno večino, ker nobena stvar ne pahuša mladine bolj kot kriminalne povesti, ki jih je dobiti cel kup za mal denar.

§ **Ponesrečeni Sloveni.** V Steeltonu se je ponesrečil Jos. Kristan iz Novega Mesta. Padel mu je na glavo težak železen škripec ter ga tako poškodoval, da je v kratkem času po nesreči umrl. — V Reading Pa. se je ponesrečil I. Klepec. Ponesrečenec je doma iz Kresenice pri Metliki. — V Clintwoodu je ubilo v premo-govniku rojaka Jurija Kendu, doma iz Ravne Gore pri Delnicah.

§ **Na obisk v staro domovino** od potuje te dni iz St. Paula čast. g. župnik Solnce. Z njim pojde tudi njegova sestra. — Č. g. Plečnik je prišel te dni iz Amerike v Evropo na obisk k svoji materi in da si okrepča slabo zdravje, predno prične graditi novo slovensko cerkev v Wankeganu. V Evropi ostane do srede aprila.

§ **Velik požar** je v Cincinnati položico bloka poslopij uničil in napravil dva milijona dolarjev škode.

§ **Za pon. mčevanje Brazilije.** Nemci se že dolgo časa prizadevajo, da ponemčijo velik del Brazilije ter s tem napravijo tla novemu delu sveta pod nemško vlado. Stvar se tudi kar nič ne prikriva, kajti piše se o nji že v javnosti ter je med ljudstvom razširjenih že mnogo pamfletov ali brošur, da se navdušuje isto za izselitev v Brazilijo. Jedno tako brošuro je spisal tudi Herr Wiegand, nekdanji vodja severo-nemškega »Lloyda« v Bremenu, ter pozneje direktor kolonijalnega oddelka nemškega vnajega urada. Ta popisuje v najlepših besedah, kako lepo vspeva nemstvo po brazilskih pokrajinah, kjer izpodriva na vspešen način vse druge narodnosti.

§ **Sprejem slovenskega župnika.** Rojaki v So. Chicago, Ill., so jako slovesno sprejeli svojega novega župnika č. g. Ivana Kranjca. Več društev ga je v paradi pričakovalo na kolodvoru ter ga nato spre-milo v Lakeside-dvorano, kjer se je vršila veselica v korist novi cerkvi.

§ **Cirkus Barnum & Bailey pogo-rei.** Iz Bridgeporta, Ct., se poroča: Hud ogenj je deloma pokončal novo poslopje za prezimovanje svetovnoznane cirkusa Barnum & Bailey. Veliko število vozov je zgorelo in škoda se ceni na 100.000 dolarjev. Ogenj je provzročila svetilka, ki je padla v veliko množino bencina ter istega vžgala. Veliko vznemirjenje je bilo med ljudstvom, ko so pazniki prevažali iz gorečih vozov čredo slonov, ki so bili vsi podivjani od ognja. Po mestu se je že začela širiti novica, da so živali ušle. Strah med ljudstvom je bil jako velik.

§ **Ubijalec vseh vladarjev.** New-Yorška policija je zaprla te dni nekega mladega portirja, katerega so nazivali včasih za Angela, včasih za Rudolfa. Pri njem so našli raznih sumljivih pisem. Pravo ime mu je Franko Herzel in se priznava Italijanom. Dasi je Herzel še le 17 let star, je pripoznal odkrito, da je sklenil pobiti vse vladarje. On in še štirje ameriških anarhistov da pojdejo kakor delegatje na anarhistički kongres v Pariz, na katerem se bodo posvetovali, kakim načinom bi najprej izginile vse dinastije v Evropi. Imen svojih tovarišev noče povedati.

§ **Složno delovanje Slovencev in Hrvatov.** Pri mestnih volitvah v Red Jacket bodo Slovenci in Hrvati imeli svojega kandidata v osebi Hrvata g. Ivana Gasparoviča.

§ **Moderni Babel.** Iz New Jorka se poroča z dne 18. februarja t. l.: Po podatkih profesorja čikaške univerze Karola D. Buck se sme mesto Čkago imenovati »moderni Babel«. Govori se namreč v tem mestu skupaj 40 jezikov; izmej teh jih govori 14 več kot 10.000 ljudi. Čkago je drugo največje češko, tretje največje švedsko in peto največje nemško mesto sveta. Časopisi izhajajo v 10 različnih jezikih in v 20 jezikih se opravlja služba božja. Izmej tujih naselbin

je v Čkagi ena izlandska, ena Baskov in ena od Bretonov.

§ **Topli del mesta.** Mesto Sanduski (Ohio) je poskusilo tekom zadnje zime komunikacijo 100 hiš z eno kurivno centralo na podlagi 8000 m dolge cevine mreže. Poskus se je povoljno obnesel ne le v tehničnem, ampak tudi v finančnem oziru, ker se je posameznim kakor tudi za splošno prištedila znatna svota.

§ **Mlada morilka.** Iz Ashlanda se poroča: 16letna Blanche Collins je bila te dni zaradi pobjaba aretirana. Ubila je sedemletnega šolarčka s težkim kamenom iz maščevanja, ker jo je isti z malim kamenom lahno ranil. Otroci bili so na poti iz šole, ko so se nekaj med seboj spri, in nasledek tega je bil krvav izid.

§ **Na potu nazaj v staro domovino umrla** sta v Calumetu Jože Derčar iz Ribnice in France Ogrinc iz vasi Ponva pri Grosupljem. Dospela sta čez Montreal tako bolna, da nista mogla več naprej. Prepeljali so ju v bolnico, kjer sta umrla.

Ljubljanske novice.

Javno predavanje. Gospod dr. Lampe je predaval včeraj o vtiskih, ki jih naredi na mislečega romarja potovanje v Rim in avdiencia pri svetem očetu. Popisal je najprej pot čez Padovo, Loreto, Asisi v Rim, nato slovesnosti v cerkvi sv. Petra in zasebne sprejeme v Vatikanu. Bivil se je potem podrobneje z zgodovinskimi ostanki iz starokrščanske dobe, zlasti s tem, kar se danes kaže v Rimu kot relikvija. Za zgled, kako se dajo take relikvije zgodovinsko dokazati, je navedel zgodovino ostankov sv. Cecilije, o kateri je natančno dognan grob, izkopana hiša, restavriran velik del poslopja, tako da nimamo le splošne in nejasne vednosti o njej, ampak tudi vpogled v njeno domače življenje. Tako je postal krščanski kult relikvij tudi jako zaslužen za zgodovino in arheologijo. Nato je razmotril sedanje razmerje med papeštvom in kraljestvom. Velikanski ropi cerkvenega premoženja niso mogli obvarovati Italije, da bi ne obubožala. In danes stoji v Rimu v vsakem oziru papeštvo moralno mnogo višje nad kraljestvom. Da preide Rim zopet v papežovo last, ni le politična zahteva, katere bi povzdignila veljavo papeštva, ampak je v kulturnem interesu celega sveta. Kajti katoliške ustanove, zavodi, svetišča itd. niso zasebna last rimskih ali papeških, ampak so cerkvena last onih narodov, ki so jih ustanovili. Zato pa ti narodi ne morejo mirno gledati, da tuja italijanska vlada ropa njihovo posest, ampak zahtevati morajo, da sv. oče kot branitelj mednarodnih pravic brani tudi njihovo posest. Zato pa mora imeti popolno neodvisnost in potrebno moč.

Dvestoletnici. Letos 30. aprila bo 200 let, kar je prišel v Ljubljano slavn slikar Julij Onaglio slikat stolno cerkev. Dšlo je do vršil 1. 1706 — Lini so praznovala ljubljanske uršulinke 200 letnico, kar se je ustanovil ljubljanski samostan. Letos 2. julija pa bo dvestoletnica njihovihi šol.

Družbinski večer „Slov. kršč.-socialne zveze“ bo prihodajo nedeljo ob 7. uri zvečer v veliki dvorani »Katol. doma«. Odbor se je potrudil, da zopet zadovolji občinstvo. Posebno pozornost bo vsekakor vzbujal nastop pevskega zbora ženskega odbora »Slovenske krščanske socialne zveze«, ki se marljivo vadi. Tudi mnogo drugih točk bo na vnapredu, zato je pričakovati, da se občinstvo udeleži tega družbinskega večera v najobilnejšem številu. Posebna vabila se ne bodo izdajala in velja to obvestilo za vabilo vsem članom, članicam in vsem somišljenikom. — Odbor »Slovenske krščanske socialne zveze«.

Obilica stavbnega sveta je še v Ljubljani. Kamor pogledamo, je še dovelj na razpolago praznega prostora za nove hiše. Le to hibo ima, da je predrag, in tega se marsikateri ustraši, ki bi sicer rad zidal si kako manjšo hišo. In zato sili vse le na periferijo kjer je ceno svet, in kjer je — kar je glavna stvar! dovelj: svetlobe, zraka, miru in suhih tal. Kdo bo neki tudi zidal v senčnatih kotih, na prašnih prostorih in vlažnih tleh. Toda na periferiji določati eno ali celo dvonadstropne hiše, je naravno smiselno, ker ni kapitalistov, ki bi jih mogli graditi in tudi ne prebivalstva, ki bi jih potrebovalo. To vse je treba upoštevati!

Tlakovanje Dunajske ceste se bo bližnjo spomlad nadaljevalo. — Pred trnovskim župniščem in okoli cerkve položili bodo istotako kamenit tlak in izkopali ondi nov kanal do Gradašice.

Voz podrl. Včeraj ob pol 8. uri zvečer privozil je hlapec Jakob Slibar na Rimski cesti št. 17, v prav naglem diru po Spitalskih ulicah čez Františkanski most na Marijin trg. V tistem trenutku je šla čez trg Marija Cretnik, zasebnica, stanujoča v Gradišču št. 8, in ker se ni mogla dovolj hitro vozu izogniti, podrla sta jo konja na tla in jeden konj je stopil na njo. Poškodovana je nad levim očesom in na desni nogi. Poklicali so policijskega zdravnika dr. Ilnerja, ki

jej je dal prvo zdravniško pomoč, potem pa so jo prepeljali z rešilnim vozom v njeno stanovanje.

Slovensko delavsko stavbeno društvo ima jutri ob 1/10. uri v čast društvenemu zaščitniku sv. Jožefu sv. mašo v cerkvi Srca Jezusovega, h kateri so vabljeni vsi društveniki in njih prijatelji. Sveto opravilo bo imel društveni predsednik g. dr. K r e k.

Delo kršč. soc. delavcev. „Slov. delavsko stavbeno društvo“ v Ljubljani je izdalo te dni poročilo o svojem delovanju v minulemu letu. Iz tega poročila posnemamo, da je 1. 1902 pristopilo 45 zadrušnikov, izstopilo 9. Vseh je 190. Društvo se je zapisalo z deležem (200 K) v „Gospodarsko zvezo“. Prejemkov je imelo K 156.909 60, izdatkov pa K 152.566 51, denarnega prometa torej K 309.476 11. Hiš se je dozidalo 18, ena kupila. Vseh je 95. Zadrudno imetje je znašalo koncem leta 415.620 07 K, deleži in vloge članov 38.343 98 K, hipotekarni ter dolg na zemljišču in blagu pa 370.993 52 K. Iz tega se pač vidi, da je bilo društveno delovanje vsestransko plodno. Bog daj i v bodoče svoj blagoslov! Občni zbor je v nedeljo 29. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani „Katol. doma“.

Občni zbor „Slov. kršč.-soc. zveze“ bo prihodnjo nedeljo ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani „Katoliškega doma“. Sodelujočniki in somišljeniki, na svidenje. Odbor.

Na električni cestni železnici bi se bila včeraj zvečer skoraj pripetila nesreča. Ivan Prebil, hlapec pri Ranzingerju, na Dunajski cesti malo pred električnim vozom zavil s tovornim vozom na tir električne cestne železnice, da bi zapeljal na dvorišče Mediatove hiše. Voznik Franc Jontes je komaj ustavil električni voz. Prebil je vedel in slišal, da prihaja električni voz, pa ni hotel svojega voza ustaviti in počakati. Če bi bila voza skupaj zadela, bi se bila pripetila lahko velika nesreča in škoda.

Uboga vdova. V hiši št. 1 za konjušnico, trnovske župnije, je uboga vdova Marija Koprivc, mati šestero nedoletnih otrok, bolna in ne more nič zaslužiti. Mili darovi naj se blagohotno pošiljajo na označeni naslov.

Plijuvalniki v cerkvah. Radi omejitve razširjenja jetike se tudi v ljubljanskih cerkvah nastavijo plijuvalniki.

Pevskega društva „Ljubljana“ v nedeljo 15. t. m. prirejeni rodbinski večer se je, razun obiska, povsem obnesel. Zabava, katere se je vršila v areni „Narodnega doma“, je bila prijetna in neprisiljena; predvsem je pa omeniti izvrstno zasnovano in zanimivo razpravo našega rojaka g. prof. Antona Rističa iz Sarajeva, katero je predaval gosp. Fran Orehek. V tem predavanju so označeni Slovenci kot s pesmijo delujoči kulturnosoci med Hrvati in Srbi. Hrvati so rojeni govorniki, a mi Slovenci pa rojeni pevci in ni ga Hrvata, ki bi ne znal slovenskih pesmi. Okrog Zagreba in v drugih krajih se prepevajo med preprostim narodom slovenske narodne pesmi z istim čutom in navdušenjem, kot pri nas. Največjo vrednost ima narodna pesem, da se pa more isto koncertno izvajati, jo je pa treba opoliti in glasbenim načelom prilagoditi. Čisto omenja slovenske „Glasbene Matice“, ne slavnoznani pohod glavnega in stolnega mesta Dunaja, kjer je slovenska pesem slavila občno in najvišje priznanje in si priborila pot med tuj, drugorodni narod. Tedaj se je več storilo, kot dolgo vrsto let političnega delovanja slovenskega naroda, tedaj so uvideli v celi državi, da smo Slovenci faktor in da je z nami treba računati kot z narodom. Citira razne glasbenike iz ilirske in sedanje dobe, opisuje prvi pohod ljubljanskih pevcev zlate Prage, kritikuje nastope pevcev itd. Bolj natanko bomo poročali svojočasno, ker namerava pevsko društvo „Ljubljana“ to predavanje v kratkem ponoviti in sicer popolnoma v okviru resnega javnega predavanja. Da je snov ugajala, pričalo je dolgotrajno ploskanje po končanem, nad enourno trajajočem predavanju gosp. Orehka. Po tem resnem delu začel se je zabavni del. Pevski zbor pod vodstvom svojega pevovodje g. prof. Dekle v a zapel je precizno lep zbor „Na vrelu Bosne“. Bariton solo pel je član g. Polasek izborni. Zatem je nastopil g. Polasek s samospévom „Pevčeva molitev“, ter isto zelo dovršeno in fino nuancirano zapel in je za dobro prednašanje žel obilo ploskanja. Šalogra „Servus Petelinček“, katere se je dobro igrala, in še dva pta zbra zaključila sta zelo zabavni večer. Med vsakim premorom igral je g. društveni pevovodja jako pohvalno na klavir. Da ni bil obisk boljši, je bilo morebiti vzrok lepo nedeljsko vreme, katero je marsikoga izvabilo na deželo, vendar bi pa bilo pričakovati večji obisk od strani interesiranih pevcev.

Poseben vlak za izseljence v Ameriko. Včeraj je prišlo v Ljubljano toliko izseljencev v Ameriko, da so morali tukaj postaviti poseben vlak, s katerim se je odpeljalo 400 oseb. Z navadnim osebnim vlakom pa se je odpeljalo 193 oseb v Ameriko.

Suknjo ukradel. Alojziju Krašovicu, trg. knjigovedji, stanujočemu na Resljevi cesti

št. 5 je včeraj popoldne nekdo ukradel iz stanovanja temnosivo zameko sukno z baržunastim ovratnikom.

Spominska hiša v Čevljarskih ulicah. Bivši Czernyjevo hišo, ki jo je potres na pol porušil, in je zdaj čakala celih sedem let in pol na svojo usodo, začeli so pretekli teden podirati. Svet je kupil tam baje g. Lilleg, ki bo sezidal ondi novo hišo. Čevljarske ulice kakor tudi nabrežna stran dobila z novo stavbo nekaj več lepšave.

Pričetno delo. Zidarji so pričeli svoje delo pri stavbi Jak. Accettove hiše na Sv. Petra cesti in je zidovje že blizu 2 metra v višini. — Na spodnjem koncu Slomškoveh ulic pa je že napeljeno kamenje in opeka za zgradbo dveh novih hiš, kateri namerava ondi postaviti zidarski mojster S. Treo. — V mestu bosta zgrajeni letos dve vili. Zadnje dni je prišlo dela iskat v Ljubljano okoli 60 zidarjev in delavcev iz goriske okolice.

V mejnarodni panorami so sedaj razstavljene zanimive, deloma mojstersko pogojene slike tirolskih mest, posebno Bolzana, ter razne gorske scenerije in prizori iz življenja. Posebno pozornost vzbujajo izredno visoki železniški most v ampeški dolini, razne druge stavbe ter gorski velikani. — Prihodnji teden pridejo na vrsto slovita Plitviška jezera, katerih znamenitosti bo pojasnjevalo 22 slik, dalje kot nameček tri slike iz Ljubljane iz potresne dobe, 5 slik iz postojinske jame, v desetih slikah se prikaže Reka z okolico. Dalje se vidijo prizori iz Ogulina, Zagreba, Otočca in Opatije. Raznovrstnost teh slik bo bržkone privabila izredno število obiskovalcev. — V naslednjem tednu bodo razstavljene slike iz kopaljšč ob nemškem morju.

V tirolskem gozdu so zadnja leta nasadili večje število mladega zaroda — smrek in drugega drevja. Kakor čujemo, se bodo ti nasadi odslej nadaljevali, ker je gozd po nekot res že „přešast“ in pogozdenja potreben. Večkrat se je pa tudi že pokazalo, da je ondi potreben najmanj še en gozdni čuvaj, če se hoče obvarovati ondotne mladike vandalizma po pobalinskih zlikovcih. In kako lep in zdravju doberdošen bil bi lahko tirolski gozd z gostim smrečjem in drugim primernim drevjem!

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ priredi v soboto, dne 21. t. m., ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih „Narodnega doma“ predavanje. Predaval bo g. dr. Fran Windischer o dokazu usposobljenosti. Vstop dovoljen je tudi po društvenih članih vpeljanim gostom. Po predavanju je jour fixe. Gospode člane vabimo k obilni udeležbi.

Izgubljeno. Včeraj popoldne izgubila je na Karloški cesti neka gospa denarnico, v kateri je imela 234 kron, dva zlata uhana, zlat prstan in zlato verižico. Te reči je našla pestunja Marija Ravnika, stanujoča v Tesarskih ulicah, in jih je oddala na magistratu. Za svojo poštenost je dobila Marija Ravnika 30 kron nagrade. — Služkinja Marija Zupan, Gradišče št. 14, je izgubila neznano kje v mestu denarnico s 4 kronami. — Včeraj popoldne je od cerkve sv. Jakoba do Žabjaka Marija Malenšek iz Rudnika št. 2 izgubila denarnico s približno 200 kronami in prstanom z belim kamnom.

V bolnico so pripeljali ljubljandana Jos. Podkrajška, delavca v tovarni na Jesenicah. Včeraj popoldne ga je v tovarni zgrabil stroj za desno roko in mu jo do členka zdrobil tako, da mu jo bodo morali odrezati.

Kotiček za liberalce.

„Sokolova ideja med Slovenci“. Pod tem naslovom „Slov. Narod“ razmotriva vzroke, zakaj ne morejo napredovati slovenska sokolska društva. „Manjka vstrajnosti, preveč imamo društev“ itd. Take vzroke navaja. A poglobljene vzroke pa ne pove. Slovensko sokolstvo hira zato, ker so ga njegovi voditelji spravili pod vpliv liberalne stranke, liberalno stranko pa v sužnost Nemcev. Kako veselje mora imeti danes brat Sokol, ako vidi, da starosta Sokolov dr. Tavčar maršira skupaj z bar. Schweglom? Tako navdušenje mora imeti Sokol za svoje ideje, ako mora in politični po komandi svojih poveljnikov korakati vstric z nemškim „Turnvereinom“ proti slovenskemu ljudstvu? To mori sokolske ideje, kakor mori vse naše narodno življenje sploh. Sokol bi napredoval le, ako bi se iznebil svojih sedanjih voditeljev in se preosnoval na popolnoma demokratično slovenski podlagi brez primesi politične nemško-slovenske zveze.

Književnost in umetnost.

*** Slovensko gledališče.** (Benefična predstava tenorista gospoda Fr. Vlčka.) Sinočno benefično predstavo je zgubila slovenska opera v osebi gospoda Fr. Vlčka, eno najboljših in najmarljivejših letošnjih moči. Gospod Vlček si je izbral za predstavo v slovo drugo dejanje iz „Troubadurja“ in „Dalibora“, tretje dejanje iz „Hoffmannovih pripovedi“ in zadnje

dejanje iz „Azraela“. Ta vsopred se nam ni zdel posebno srečen, kajti muzikalni prehodi iz jedne v drugo teh oper so preznatni in ne napravijo nikakega celotnega, ugodnega vtisa. Imel pa je pri tem junak večera gospod Vlček priložnost, da je pokazal v različnih vlogah krasoto svojega glasu in svoje igre. Gospod Vlček je bil cel čas svojega sodelovanja pri slovenski operi marljiv in vester njen član, ki nam je pripravljal v letošnji sezoni marsikateri lep večer s svojim simpatičnim, krasnim glasom. Njegov Kozina v „Paoglavcih“ in Daliber nam ostanejo še dolgo v spominu. Zleteti je le, da skuša isti popraviti svojo igro in nastope v tem oziru, da igra nekoliko temperamentneje in bolj čustveno. Sinočno obilo zbrano občinstvo je pokazalo, da ve ceniti moč in zaslobo, ki jo je imela letošnja opera v gospodu Vlčku, mi pa želimo odhajajočemu umetniku: „Mnogo sreče na poti za krasnimi cilji umetnosti!“ — Kakor čujemo, je gospod Vlček že odpotoval iz Ljubljane. Za prihodnjo sezono je angažiran v Budimpešti.

Jutri popoldne ob 1/3. uri narodna igra „Desetibrat“. V nedeljo 22. t. m. dve predstavi.

*** Musica sacra.** V četrtek dne 19. marca v stolni cerkvi pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalno mašo „in honorem sancti Josephi“ zložil Karol Greith, graduale „Domine, praevenisti eum“ in traktus „Beatus vir“ zložil Anton Foerster, ofertorij „Veritas mea“ zložil Jožef Brücklmayer.

*** Društvo za krščansko umetnost v Ljubljani** je v svoji odborovi seji 3. februarja 1903 ocenjevalo načrt za nove klopi v Mengšu (Vurnik), načrt (Lupetto) za prezidavo podružnice Hrovača (Ribnica) za novo cerkev v Poljniku (Avsec) in za streho zvonika na Bregu (Šmartno pri Ljubi) — V odborovi seji 3. marca se je ocenjal načrt stranskega oltarja v Polju (Grošelj), stranskega oltarja v Kamni gorici (Vurnik) in za novo cerkev v Cerkljah pri Krškem (Golobranec). — V odborovi seji 10. marca se je predsednik spomnil s toplimi besedami prerane smrti vrliga odbornika pred. gosp. dekana M. Sitarja. — Ocenil se je načrt (Kregar) za oiborij v Sodražici. — Zahvala se je izrekla preb. g. Ivanu Matihianu, c. in kr. dvornemu založniku v Ljubljani, za lepo omaro, ki jo je poklonil za društveni muzej, in pred. g. dekanu Jan. Novaku za lepo sliko sv. Magdalene, ki jo je slikal Pustavrh. — Darovali so društvu nadalje: prečast. g. prelat Janez Flis; Bezljaj: Stavbni črteži; č. g. župnik Henrik Povše: na svilo tiskane teze Wolf ganga Adama pl. Eberg; č. g. ekspozit Francišek Dimnik: sliko sv. Jurija (A. Peritz pinx.). — Občni zbor se bo sklical na dan 16. aprila ob 9. zjutraj v dvorani kn. šk. bogoslovnega semenišča.

*** Glasbeni oratoriji v Ljubljani v 18. veku.** Letos po beli nedelji priredi „Glasbena Matica“ v stolnici Hartmanov oratorij: „Sv. Francisek“. Oratorije so v začetku 18. veka v Ljubljani prirejali skoro vsako leto. Proizvajala jih je bratovščina presv. Rešnjega Telesa in Academia Philharmonica. Tudi skladatelji so bili domačini. Najbolj sta slovela Kamničan Mihael Omrza in Janez Bertold pl. Höffer. Prvi je bil stolni vikar in od 1. 1715 župnik na Igu. Uglasbil je sledeče oratorije, ki so se proizvajali 1. 1709 „Sv. Magdalena“, 1. 1710 „Dobri pastir“, 1. 1711 „Žalostna Mati Božja“, 1712 „Kristus nosi križ“, 1. 1713 „David prosi za ljudstvo“. Njegov izgled je vnel pl. Höffera, da je uglasbil 1. 1715 „Izpreobrnjenje Magdaleno“ in 1. 1716 „Potprežljivi Job“. Besedilo teh oratorijev je bilo latinsko. L. 1715 so priredili oratorij v časni uršulinski kapeli, 1. 1716 pa v novi križanski cerkvi.

Makedonija.

Arnavti in reforme. Reformator Hilmi paša je v kratkem času svojega poslanstva jasno pokazal, da vkljub vsaj slavi, ki mu jo pojo carigradski oficijelni krogi in tudi mnogi drugi evropski diplomati, nima potrebne sposobnosti, da bi mogel razmere urediti tako, da bi se zboljšala nesrečna usoda krščanske raje pod turškim polumesečcem. Mož je sicer priljubljen pri sultanu kot malokdo in mu je ravno v zadnjem času „zvišala“ letno plačo na 240 000 (!) frankov (izplačal mu jih seve nihče ne bo), in velja sploh za vestnega turškega uradnika, toda ta „vestnost“ je zatiranim Makedoncem prej v kvar nego v korist. Toda Arnavti tudi s to „vestnostjo“ niso zadovoljni. Če Hilmi paša slučajno nastavi kje kakaga krščanskega polic. uradnika ali orožnika, ne dobi ta niti dela niti plače in turški orožniki ga morajo še varovati pred napadi mohamedovcev. Pri Prizrendu so Arnavti ustrelili edinega srbskega orožnika. Posebno resen pa postane položaj ondi, kjer se turški funkcionarji mejebojno pobijajo. Pred nekaj dnevi je izdal Hilmi paša strogo povelje, naj orožniki v okolici Kačanika aretirajo pol stoletine Arnavtov. Kaimakam izpočetka ni hotel ustreči temu povelju, a je je konečno ven-

dar-le moral izvršiti. Tu pa pride Arnavtom pomoč iz Carigrada. Mutešarif v Prištini je dobil direktno povelje, naj osvobodi ujetje roparje. Organiziral je močno armado Arnavtov, napal orožnike v Kačaniku, jih razorožil in z njihovim orožjem oborožil osvobodjene Arnavte. Še isti dan so osvobodjeni napadli neko srbsko vas ter ropali in morili, kolikor se jim je poljubilo. Hilmi-paša pa je bil v tem slučaju brez vse moči.

Turčija je pripravljena. V Sofijo so prišle vesti iz Carigrada, Soluna in Skoplja, ki pričajo, da je Turčija res sredi mobilizacije. V Mali Aziji so mobilizirane vse turške čete, da v slučaju potrebe gredo v Makedonijo. Večinoma so že vse na meji evropske Turčije in čakajo povelja, da gredo preko Dardanel. Ostale čete se vedno bolj pomikajo proti Makedoniji. V zadnjih osmih dneh se je odpeljalo pet vojaških vlakov iz Dedegaša v Solun. Tudi mnogo streljiva, topov se pošilja naprej. Sultanu udane rodove oborožujejo. Pred dnevi je četa makedonskih ustašev napadla dve turški zalogi streljiva in orožja ter ju oplnila.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Kdo se bo ognil. Neko nedeljo meseca novembra po noči srečalo se je šest kamniških fantov v bližini kamniške lekarne; trije so šli s Šutne v mesto, trije pa iz mesta na Sutno. Ker se nobena stranka ni hotela drugi umakniti, trčili sta skupaj in pri tej priliki je dobil France Traven težko telesno poškodbo na spodnjih deljutih. Lojze Svetlin in Jože Ulčer, posestnikova sina iz Podgorja, trdovratno dejanje tajita, France Zurbija, hlapec ravno od tam, pa pove resnico, da so oni trije Traven poškodovali. Sodni dvor je prva dva obsodil vsacega na tri, Zurbija pa na dva meseca ječe. — Nevarno razstreljivo. Na božični večer je 18 let stari premogar France Jesih v Leskovcu v bližini domačega skednja našel dve dinamitni patroni. Obdolženec pravi, da mu je patroni podaril neki delavec, ki je šel v rudokope na Nemško, in ga še poučil, kako se mora zažgati in potem zbežati. Hranil ju je v svoji kamri, kar je bila nevarnost za celo družino. Obsojen je bil na šest tednov strogega zapore. — Napadnega je sunil. Meseca novembra lanskega leta je delavec Aleš Kne iz Cerklj v družbi tovariša podil čez savski most nekega fanta, ker ju je dražil. Kne je mislil, da ima na mostu nagajivca pred seboj, in ga sunil od zadaj z nožem med pleči in težko ranil laškega delavca Izidorja Treua. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece ječe. — Otanese redna ljubosumnost! Miha Stare, posestnika sin iz Podturnišča, in France Grošelj sta vavovala v Čemšeniku pri Burkeljdevih in kramljala z domačim dekletom. Po odhodu okoli 10. ure zvečer spopriela sta se pred hišo, na kar je Grošelj svojega nasprotnika udaril z ročajem biča, Stare pa je nato pobral kos opeke in jo vrgel Grošelju v obraz. Sodišče je smatralo čin obdolženca za silobran in ga je od obtožbe težke telesne poškodbe oprostil. — Skrivno vrnjena tatvina. Antonu Rožiču v Ribčevem lazu je bilo letos dan pred Svečnico ukradenih iz sobe 25 K 10 h. Tatvine sumljiv je bil Martin Urbanc, kajzarja sin iz Starefužine, kateri je tudi dejanje obstal. Ko je bil še Urbanc v zaporu, našel je Rožič v nekem popisanem papirju ukradeni znesek. Ta denar so najbolj gotovo tja položili njegovi domačini, pa tudi pri njem se je našel denar, za katerega pa ne ve on povedati, kje da ga je dobil. Urbanc sedaj tatvino povsem taj, a sodni dvor ga je vzlic temu obsodil na dva meseca težke ječe.

Kako so cigani po Krasu vraga tujajali. Lani se je klatila po Krasu ciganska družba; nje člani so bili: Ivan Held, Marija Held in nje mož. Osleparili in okradli so tri kmete in dve kmetici. Dne 29. decembra so se priklutili tudi v Opatjeselo. Ravno mračilo se je. Potrkali so na vrata male kmečke hiše ter pronošli hišnega gospodarja Franceta Boškina preslodišča. Ta jih ni hotel sprejeti pod streho. Zato spregovoril glavar ciganov navidezno ves obupan tako-le: „O lepi, dobri očka! Vi hočete zdaj enak greh storiti kakor Judež Iškarijot, ki je izdal Kristusa.“ Mi smo romarji in potujemo na Sv. Goro; vsako leto pa gremo v Rim, da povemo papežu, kako se obnašajo vaši Opačji. Mi smo odrešeniki sveta, brez nas bi se svet podrl.“ Te besede so Boškina omečile. Hitro je letel po drva ter zakuril močen ogenj, da bi si cigani ogreli svoje od mraza otrple ude. In res, cigani so se najprej pri ognju dobro ogreli. Ciganka je potem začela kuhati kokaš, katere gotovo ni sama izredila, cigana pa sta začela na citre igrati. Kar zaškropečejo citre! Začuden vpraša Boškin, kaj da pomenja ta čuden glas. „Ljubi očka,“ odgovoril mu Held, „ta glas naznanja, da ste vi obseden. Zahvalite Boga, da smo prišli v Opatjeselo; mi znamo hudiča izganjati in rešimo vam tudi vaše vole, ki bi bili drugače v treh dneh pokrkali.“ Boškin se je tresel strahu ter cigana milo prosil, naj ga reši

hudobnega duba. Cigan ušli in začne svoje opravilo. Najprej poškrbijo Boškino glavo z vodo, o kateri pravi, da je blagoslovljena in da jo je natočil iz studenca, ki teče v papeževi spalnici. Potem mu obuje glavo s moko. S to zmesjo mu namaže obraz in tudi oči, tako da ni Boškin nič videl. To priliko sta porabila Held in njegova sestra ter ukradla Boškino celo gnjat, nekaj sira, sladkorja in kave. Ko je cigan na ta način panal hudiča, ukazal je Boškino, naj mu izroči še to, kar ima v žepu Boškin da rado- voljno še 2 kroni in 58 vinarju ciganu, ki mu obljubi, da poneso ta denar papežu, da bo zanj bral eno mašo. 30. decembra so jo cigani popihali v Brestovico. Vzeli so seboj, kar so prejeli dan nakradi; pred odhodom so Boškino ukradli še eno kokoš — v na- domestilo za ono, katero so prejeli večer skuhali in povžili. — V Brestovici stopijo v hišo Františke Stanič. Nje moža ni bilo doma, delal je v kamnolomu v Sesljanu. Gospodinja prosijo, da bi smeli skuhati kavo. Kavo Boškinovo! Zvečer je prišel domov tudi gospodar. Cigani so se znali tem do- brim ljudem tako prikupiti, da so jih pogo- stili in prenočili. Po večerji so cigani lepo molili z družino rožni venec, potem so šli spat v hlev. Drugo jutro je šel gospodar že ob peti uri v kamnolom. Held stopi zdaj pred gospodinja ter jo tako nagovori: „Lepa gospodarica! Včeraj nismo hoteli vašega moža ostrašiti — ali vi ste obsedena! Ako boste imeli sinove, rodili se bodo z rogovi; vaš mož pa se ponesreči v kamnolomu. Rešitev je le ena: iz vas se mora izgnati hudobni duh, ki je prav za prav pogubljena duša nekega vašega sorodnika.“ — „Kaj mi je storiti, da se rešim?“ vpraša uboga žena, ki se je vsa tresla. Cigan ji odgovori: „Prine- site mi svoje ženitvanjsko oblačilo, poročni prstan, uhane in vso svojo zlatnino. Vrh tega prinesite mi še eno srajco, par hlač in uro vašega gospodarja, in videla bode, da vas rešimo.“ — Ženica prinese zahtevane reči in jih položi na mizo pred cigana. Zdaj je začel cigan „pananje“. Napolnil je majhen kozarec z znano blagoslovljeno vodo ter vr- gel v njo kokošje jajce. Jajce je vzel počasi iz kozarca ter je razbil. Iz razbitega jajca je potem potegnil navidezno koščico, o ka- teri je trdil, da je koščica pogubljene so- rodnika. Nato je prišel Held in njegova žena pljuvati v zrak, trdijo, da tako zapodita po- gubljeno dušo. Toda kmalu reče cigan: „Duša noče oditi; ona zahteva še 10 kron.“ Františka Stanič je iskala zahtevanih deset kron na posodo po celi vasi in jih je srečno ciganu tudi prinesla. Pa reče zopet: „Storili smo, kar je bilo mogoče, ali to še ne zado- stuje. Vi, draga mamka, morate vso to robo z denarjem vred povezati v culo ter jo nesi o polnoci na glavno cesto. Ustavite se na križpotju in čakajte, dokler ne pride pogub- ljena duša vašega sorodnika. Ona vam bo hotela vzeti culo, a vi ji pijunite v obraz in bežati bo morala.“ Revica je bila vsa pre- plašena in je izjavila, da ne gre o polnoci na križpotje. Zviti ptiči so se navidezno dolgo brutili, a naposled so vendar odšli s culo, obljubivši, da se po treh dneh vrnejo. — Seveda niso šli čakati pogubljene duše, marveč popihali so jo s culo vred proti Mirnu. Med tem se je vrnil mož Františke Stanič z dela. Ko je izvedel od žene, kaj se je zgodilo, je o tem hitro obvestil žandar- merijo, ki je že drugo jutro ulovila v Mirnu Ivana in Marijo Held. Glavni ptič in izga- njalec vragov je pravici ušel. Tržaško de- želno sodišče je obsodilo te dni Ivana Helda v ječo na dva meseca in Marijo Held pa na šest mesecev. — Tudi ta kazenska obrav- nava nam dokazuje, da je nevednost in ne- umnost najdražja reč v deželi.

To poročilo smo ponatiskali iz »Go- rice«. Tudi »Narod« je to poročilo ponati- skal, a pridejal dostavke, »da se take stvari gode, ker duhovščina ljudstvo drži v tej ne- umnosti in to neumnost še neti in utrjuje.« Kolikor mi vemo, naša duhovščina vneta deluje po izobraževalnih društvi. »Narod« bi bolje storil, da se je ozrl okoli sebe in tako bi videl, da ni še davno, ko je libe- ralni pravak na Goriškem Andrej Gabršček dal natiskati »kolomana« in videl bi, kako so nekatere liberalne gospe v Ljub- ljani dosti bolj zabite, kar bi vedele pove- dati razne »skrtenaufslagarice« in pa vedeže- valka Leta v Vodmatu.

Razne stvari.

Najnovejšo od raznih strani

Okrađena ubožna blagajna. V Uhelyju na Ogrskem so uradniki oško doval ubožno blagajno za 198 000 kron. — Mesto New York bo v kratkem pra- znovalo 250 letnico svojega ob- stanka. — Mahanje z roboi pri slavnostnih prilikah je prepo- vedala na željo nemškega cesarja berlinska policija, češ, da mahanje z roboi vznemirja konje. — Znamenita železnica. V Ameriki zgrada železnico, ki bo spajala Južno in severno Ameriko. — 160 novih hiš s 1000 stanovanji se gradi v Trstu. — Potres so imeli včeraj v Fermo. — Okrađeno sodišče. Iz okrajnega sodišča v Karamsebesu na Ogrskem je bila

te dni ukradena blagajnica, v kateri je bilo 3500 K. Aretirali so vso družino učitelja Kaboscansa, ker sumijo, da je izvršila tatvino. — Iz Pistoje se poroča, da bodo stari slavni mestni stolp morali popraviti, ker se sicer podre. — Spomenik Kneippu postavijo na Dunaju. — Velikanski projekt Amerikanski kapitalisti namera- vajo vse kanale Severne Amerike zvesti in jih poglobiti. — V Sibirijo pro- gnani ruski dijaki so pomi- loščeni in se smejo vrniti. — Slepi bodo lahko videli svojo okolico, ako se jim bo posebno prirejeni električni tok napeljal na sence. Tako pravi francoski zdravnik dr. Gase, ne vemo pa, če se nje- gova trditve tudi resnično izvrš. — Gosli ruskega carja, vredne 100.000 frank., ukradla je neka ženska in pobegnila. — Čudna oporoka. Neki Bavarec je za- pustil svojima nečakinjama 250 000 mark pod pogojem, da morata, predno postane ta denar njuna last, dve leti si sami služiti kruh. — Napadalec žensk. V škot- skem mestu Greenock napada neki doslej neznan mož ženske na cesti ter vsaki svoji žrtvi zasadi nož v trebuh. Meji ženskami v Greenocku vlada velik strah. — Šesto- solet se je poročil. Iz Bukarešte se poroča, da se je v Krajova Ilie Petrescu poročil 20 letni gimnazijec 6 gimn. razreda z mlado deklico. Profesorji so ga zato iz- ključili, fant se je pa pritožil na naučnega ministra, ki je izključenje razveljavil, češ, da v postavi ni nikjer rečeno, da bi se gimna- zijec ne smel oženiti.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Pred par dnevi je pri- občil ogrski časopis »Jüvendö« o našem pre- stolonasledniku nadvojvodi Francu Ferdi- nandu daljši članek pod naslovom »Nadvoj- voda Franc Ferdinand na svojem domu«. Med drugim piše omenjeni list o nadvojvodi Francu Ferdinandu tudi tole: Nadvojvoda in njegova soproga živita najraje sama za se. V gledališče zahajata prav poredkoma. Cesar je nadvojvodi in njegovi soprogi jako na- klonjen. Odkar sta poročena, so obiskali kneginjo že vsi nadvojvode, razun nadvoj- vode Friderika, kojega hči je bila name- njena za ženo nadvojvodi Francu Ferdinandu. Kneginja Hohenberg je jako lepa in jako zdrava gospa in ljubi jako sport. Nadvoj- veda pa čita mnogo listov raznih tenden- ter prireja iz njih izcerpke za cesarja. Govor- reč o časnikih, pravi nadvojvoda, naj le pi- šejo o meni, kar hočejo, pride pa čas, ko se bodo prepričali, da so me sodili krivo. Nadvojvoda in njegova soproga sta vsa k dan pri maši. Spolnujeta natančno postne predpise in ne josta mesa o prepovedanih dneh. K spovedi gresta vsak mesec. Njuni spovednik je pater Fischer. Večkrat se do- godi, da se o polnoci poslovita od gostov, ter se podata k molitvi v domačo kapelo.

Državno zbornico so očistili prahu. Daljših presledkov v zasedanju dr- žavnega zbora ne uporabljajo samo v to, da se pogajajo razne trmaste stranke med se- boj, ampak tudi, da se v tem času temeljito osnaži dvorana za seje. Tu gospodarijo po- tem parlamentarske pometalke, ki pričaku- jejo vsak dan proti koncu seje vrh stopnjic na levem hodniku trenutka, ko bodo dobile one glavno besedo za nekaj dni. Letos so porabili pustne počitnice v isti namen, in sicer so čistili dvorano prahu in slabega zraka z novo iznajdenim angleškim apar- atom »Vacuum Cleaners«. Začeli so ravno na pustni torek. Sredi dvorišča poslanske zbor- nice hrepe in sopiha električna sesalka, od katere sta napeljeni dve sesalni cevi skozi okna na hodniku in skozi vrata v dvorano. Nova metoda čiščenja je iz zdravstvenih ozirov silno koristna, ker izsesava stroj prah iz vseh luknjic in celo izpod preprog. Ves prah spravi stroj s posebno pripravo iz dvorane nazaj vase, gre mimo sita, kjer se izpihava na prosto zrak, a prah sam pada v posebno vrečo. Potemtakem prah ne more nikomur do živga. Izprva so mislili, da bodo izsesali nezdruzi zrak in prah iz dvo- rane v dveh dneh, a potrebovali so skoraj še enkrat toliko časa. Prah je bilo nam- reč v dvorani od sile. Iz 15 oddelkov dvo- rane — začeli so v klopih na skrajni levi- ci — so izsesali nič manj kot 145 kg prahu. Vsega prahu skup bode okrog 100 kg. Mimo- grede omenimo, da je isto podjetje spravilo iz dvorane v spodnji hiši v Londonu, ki je pač nekoliko manjša, 445 kg prahu. Prof. Stanley Kent na bakteriološkem preizkuše- valnem laboratoriju na univerzi Bristol je preiskal ta prah in našel, da je v enem samem gramu tega prahu 335,585.205 mikro- organizmov, in sicer nekaj prav nevarnih zdravju. Z zdravstvenega stališča iskreno pozdravljamo letošnje čiščenje zbornice. A kar je še največ vredno: »Vacuum Cleaner Company« oskrbuje to delo brezplačno, skoraj gotovo pa ne toliko iz ljubezni do poslan- cev, kot v svrhu reklame!

Društva.

(Slovensko društvo »Ili- rita« v Pragi) priredi dne 18. marca 1903 ob 8. uri zvečer II. redni občni zbor

v dvorani Chodčrove restavracije s sledečim programom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Odbo- rovo poročilo. 3. Poročilo preglednikov. 4. Poročilo skupin. 5. Volitve: a) predsednika, b) štirih odbornikov, c) dveh preglednikov. 6. Proračun. 7. Predlogi. 8. Služajnosti. Gostje dobro došli!

(Hranilnica in posojilnica v št. Jurju pri Kranju). Ustanov- ljena l. 1900 za občine št. Jurij, Predošlje, Voglje in Hrašče, je imela koncem 3 uprav- nega leta 354 članov, 80 505 42 K hranilnih vlog, 74 420 K posojil in 6289 50 K nalože- nega denarja. Prometa je imela hranilnica 172.163 24 K, čistega dobička pa 750 13 K. V minulem upravnem letu je pristopilo na novo 123 članov, odpadlo 18.

(Jugoslovanski klub »Slo- vanske besede« na Dunaju) ima 21 t. m. ob 8. uri zvečer do- mačo zabavo v svojih prostorih. I. Bräunerstr. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Maribor, 18. marca. Čast. gospod Martin Lapuh, župnik pri Sveti Barbari pri Vurbergu, je danes zjutraj ob 1. uri umrl. Pogreb v soboto, ob 10. uri dopoldne.

Dunaj, 18. marca. Poslanca dr. Šusteršič in Žitnik sta interpe- liral min. predsednika radi preložitve državne ceste pri Prestraneku in radi ceste Goče-Slavina.

Dunaj, 18. marca. (C. B.) Zbornica nadaljuje prvo branje pogodbenih predlog.

Dunaj, 18. marca. Tudi v današnji seji drž. zbora je jako malo zanimanja mej poslanci za prvo branje proračuna. Posegel bo v debato tudi dr. Körber.

Dunaj, 18. marca. Cesar je ime- noval škofa Flappa in škofa Dop- pelbauerja tajnima svetnikoma.

Dunaj, 18. marca. Tiskovni od- sek je izvolil za poročevalca v za- devu novega tiskovnega zakona po- slanca Silvestra in Rybo.

Dunaj, 18. marca. Razpor mej po- slancem Wolfom in njegovo ženo se bo poravnal izvensodnijsko. Poslanec Wolf dobi nazaj svojega sina, katerega izroči v vzgojo svojim starišem, Wolfova žena pa si pridrži hčerko. Na podlagi tega sporazumljenja bode žena umaknila vse tožbe.

Dunaj, 18. marca. Mestu Hal- lein preti poguba. 70.000 kvadrat- nih metrov obsežni del gore grozi usuti se na mesto.

Dunaj, 18. marca. Iz Carigrada po- ročajo, da je prvi sultanov tajnik spre- jel poslanca Klofača, ki se sedaj mudi v Carigradu. Z ruskimi ali dru- gimi diplomati Klofač ni v zvezi. V par dneh odpotuje Klofač proti Solunu in v Mitrovico.

Dunaj, 18. marca. Dr. Foit je v socialnopolitičnem odseku poročal o zavarovanju privatnih uradnikov. Po- kojnina bi znašala po 10 letih od plače 40 od sto, za vsako nadalnje leto do dovršenega petintridesetega 1 od sto.

Budimpešta, 18. marca. Radi proti Avstriji naperjene predstave „Bog ohrani“ v gledališču, radi ka- tere so se že v gledališču zgodile velike protiavtstrijske demonstracije, je bil danes tudi vihar v ogrskem državnem zboru. Opozicija je se na- talaj radi vojaških uniform, ki se na- hajajo v igri. Nekateri opozicijski po- slanci so grozili s silo. Obstrukijske stranke nameravajo sploh prihodnje dni poostriti svoje postopanje, da tako vlado prisilijo do pogajanja. Vesti o kompromisnih pogajanjih se sedaj še ne potrjujejo.

Osek, 18. marca. Skupščina proti vojni predlogi in za finančno samostal- nost Hrvatske, ki bi se imela vršiti jutri, je prepovedana. Glavarstvo pravi, da jo dovoli le na delavniki.

Padova, 17. marca. Včeraj so od- krili spomenik Mazziniju.

Požun, 18. marca. V ponedeljek imajo delavci shod, na katerem napovedo splošno stavko.

Carigrad, 18. marca. Ker je turška vlada dobila obvestila, da Rusija nada-

ljuje mobilizacijo, je odločil turški vojni minister velike vojaške vaje in poklical pod orožje nove čete. Glavno poveljstvo bo imel nemški maršal Cam Höveber paša.

Koln, 18. marca. Zastopnik prin- cezinje Lujize javlja, da princezinja Lu- jiza opusti nameravano pot na Angleško, ker je dobila zagotovilo, da se ji ne od- vzame otrok.

London, 18. marca. Tu se je pri- čela sodnijska obravnava proti Severinu Klovoskemu, ki je zastrupil svoje tri žene.

Kairo, 17. marca. Nemški presto- lonaslednik se v kratkem vrne sem in ne bo potoval v Palestino.

Poslani našemu uredništvu.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Ant. Lesjak, župnik v št. Jerneju kot zadnji pozdrav na grob št. gosp. M. Sitarju, 10 K.

Za družbo sv. Cirila in Me- toda: G. Ferd. Roš, župan v Trbovljah 28 K.

Za dr. Lampetov spomenik: G. Jos. Zupan, župnik v Dolini pri Trstu 10 K.

Bog plačaj!

— Občeznato dajo Mautnerjeva napojena semena za krmsko repo najobilnejši pridelek. Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mauthnerjeva zele- njadna in cvetlična semena.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opa- rovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po- Čelaja	Vetrovi.	Nebo	Podajanje v 24 urah
17.	9. zveč.	736.5	7.1	sr. jvzh.	oblačno	
18.	7. jutr.	737.6	5.2	sl. jvzh.	oblačno	1-2
	2. popol.	736.5	13.4	sl. jug.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 8.0° normale, 3.8°.

Dunajska borza

dné 17. marca.

Skupni državni dolg v notah	100.65
Skupni državni dolg v srebru	100.65
Avstrijska zlata renta 4%	121.40
Avstrijska krona rent 4%	101.20
Ogerska zlata rent 4%	121.35
Ogerska krona rent 4%	59.55
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	15.96
Kreditne delnice, 160 gl.	688.50
London vista	240.12 1/2
Nemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.10
20 mark	23.43
20 frankov (napoleondor)	19.10
Italijanski bankovci	95.45
C. kr. cekini	11.29

Zitne cene

dné 18. marca 1903. (Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	K 7.59 do 7.61
Rž za spomlad	6.93 „ 7.94
Oves za pomlad	6.28 „ 6.29

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.48 do 7.49
Pšenica za maj	7.39 „ 7.40
Pšenica za oktober	7.42 „ 7.43
Rž za april	6.68 „ 6.69
Rž za oktober	6.39 „ 6.40
Oves za april	6.03 „ 6.05
Koruzna za maj	6.10 „ 6.12
Koruzna za julij	6.18 „ 6.19

(Efektiv.)

Dunajski trg

Pšenica banaska	K 8.— do 8.00
južne železnice	7.55 „ 7.95

359 1-1

Nadlogar **E. Henrik Schollmayer** na- znanja v svojem kakor tudi v imenu svojih otrok in vseh sorodnikov potrtega srca žalostno vest o smrti svoje nad vse ljubljene soproge, oziroma matere, hčere, vnukinje, sestre, sinahe, svakinje in nečakinje, gospe

Marije Schollmayer

roj. pl. Obereigner

ki je po desetmesečnem, zelo mučnem trp- ljenju, danes, dné 18. marca, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v dobi 33 let mirno v Gospodu zaspala.

Umrljivi ostanki blage pokojnice se bodo prepeljali v Ljubljano in oadi položili k več- nemu počitku.

Pogreb se vrši ob mrtvašnici na pokopa- lišču pri sv. Krištofu v Ljubljani, 20. marca t. l. ob 4. uri popoldne.

Sv. zadušne maše se bodo brale v Ljub- ljani in v župni cerkvi v Starem trgu.

Šneperk pri Rakeku, — Ljubljana, Križev- niške ulice 6, 18. marca 1903.

Umrli so:

15. marca. Andrej Koprive, učenec, 12 let, Koprivne ulice 2, vnetje možganske mreže.
16. marca. Ana Pavlin, zasebnica, 35 let, Rožne ulice 31, ostarelost.
17. marca. Amalija Globelnik, krojačeva žena, 40 let, Radekega cesta 2, Pleuro pneumonia.

V hiralnici:

10. marca. Marjeta Tominc, dnarica, 76 let, ostarelost.
11. marca. Jožefa Scheicher, delavčeva žena, 47 let, Carcinoma uteri.

V bolnišnici:

10. marca. Andrej smrekar, dninar, 64 let, jetika.
11. marca. Josip Mibeve, lajnar, 83 let, ostarelost.
12. marca. Ivana Beden, čevljarjeva hči, 5 let, skrlatica.
14. marca. Josip Malavrh, dninar, 42 let, jetika.
15. marca. Martin Istenič, zidar, 53 let, jetika.

„SLOVENE“

se prodaja

doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12.
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2.
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Vrhovc Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Lepo posestvo

s kmetijskim poslojem, s travniki, njivami in gozdom vred se prodá ali vse skupaj, ali posamezni deli. Pogoji prav ugodni.

Več pové Jernej Zezman, Perhovo, pošta Medija-Izlake. 349 2-2

Pogrebno društvo bratovščine sv. Jožefa

bode imelo

19. sušca, to je na sv. Jožefa dan popoldan ob 4. uri

v šolski sobi tukajšnjega frančiškanskega samostana svoj

letni občni zbor

h kateremu so vsi moški udje povabljeni.

348 2-2

Odbor.

971 3-2

Služba

cerkvenika in organista

je razpisana v župniji Krašnja, pošta Lukovica do sv. Jurija. Ogledati se je pri župnem uradu.

Slamnike in klobuke

snaži in prenareja

K. Brilli 290 4-2

v Ljubljani, Reslova cesta št. 22.

Razpis.

Za zgradbo vodovoda v Nidanjemsele in Novi Sušici

obč. Sv. Mibel in v Vremah, obč. Vreme, okr. Postojna, na 12.600 K, oziroma 20.400 K in 18.300 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne dražbe.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do

10. aprila t. l. ob 12. uri popoldne

podpisnemu občinskemu uradu.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za jedno krono, doposlati je za pečatene z napisom:

„Ponudba za prevzete graibe vodovoda za Nidanjeselo in Nova Sušica, oziroma Vreme.“ Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbine pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbininih stroškov v gotovini ali pa v popularno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Občinski odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika, ne gledé na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebnim, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji so na ogled pri občinskem uradu.

Občinski urad občine Sv. Mihela,

dné 15. marca 1903.

Občinski urad Gor. Vreme,

dné 15. marca 1903.

Vabilo

na

IV. redni občni zbor hranilnice in posojilnice v Semiču

dné 29. marca 1903

ob 3. uri pop. v uradni sobi hranilnični.

Dnevni red:

1. Odobritev računov za l. 1902.
2. Prememba pravil.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

351 1-1

Načelstvo.

Dobiva se v vseh knjigotrdnicah

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz

* Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski. * Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih 14 dni se izdaja en sešitek.

Založila knjigarna

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

111 20-18

7 stavbenih parcel

na Poljanah blizu bodočega novega gimnazijskega posloja in jezuitskega kolegija in sv. Cirila in Metodija ceste je po ceni na pročaj. 317 3-3

Več in natančneje pri c. kr. notarju dr. Franu Veku, Maklošičeva cesta 24.

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm visok velja gld. 65.—
drugi 150 „ „ „ 250.—

pri 211 12-7

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlataju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Pozor!

Kdor želi dobre, pristne, fine **slivovke** ali **tropinovca** nad pol hektolitra kupiti naravnost od producenta, naj se obrne do posestnika Orehovaca, gospoda **Dragotin Fröhlicha**, pošta Sv. Peter-Orehovac na Hrvaškem. 233 8-6

Zahvala.

Veleč. gosp. duhovnikom, sl. cerkvenim predstojništvom in cenj. občinstvu za vsa prešlo leto izročena dela, proseč novih naročil letošnje leto, izreka 273 4-4

z velespoštovanjem

Alojzij Fakin,

oblastveno potrjeni preskušalec in popravljalac strelorodov itd.

Glince pri Ljubljani, p. Vič.

354 1-1

Imam večjo zalogo

VOZOV

vseh vrst. 125 2-7

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franč Wisjan, izdelovalec vozov
Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

S tem si jemljem čast naznaniti, da sem kupil specerijsko trgovino gospe **Jakobine Kastner v Ljubljani, Gradišče 7** in jo bom pod trdko

Mihael Kastner

kot fillalko glavne trgovine (Kongresni trg št. 10) dalje vodil. Potrudil se bom, da nudim svojim cenjenim odjemalcem najboljše blago po najnižjih cenah, ter se priporočam, zagotavljač najpozornejšo in najreelnejšo postrežbo

velespoštovanjem

Mih. Kastner.

346 3-2

Emajlirani in porcelanasti higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu

v največji izberi

se dobivajo najcenejše pri trdkl

FRAN KOLLMANN

trgovec s steklenino in s porcelanom v Ljubljani, Mestni trg.

263 12-5

Prva tovarna koles (bicikljev) Iv. Puch v Gradcu

katere sloviti izdelki so dosedaj še vedno najboljši in neprekosljivi ter zavarovani z oblastveno vpisano znamko **I. Puch v Gradcu** podelila je

glavno zastopstvo za celo Kranjsko strokovnjaku gospodu

Fran Čudnu v Ljubljani

pri katerem so vsakemu na vpogled razpostavljeni razni modeli.

341 2

Prva tržaška destilerija za konjak

Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu

priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvirnih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in sladila **Dunaj IX**, Spitalgasse 31, ki je odobrena od vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K. 1/2, steklenice K 2 60.

V Ljubljani se dobiva pri trdkah: **J. Jebračin Kham & Murnik, S. Kordin, 22 30-21 A. Lilleg, A. Šarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina.**

Preden drugej

olja kupite, poskusite prej s po vsem
svetu znano **znamko**:

**The Russian-American
Oil-Company Ltd.**

To društvo pošilja:

olja za parne cilindre
ob prekurjenem paru

kakor tudi

olja za stroje in olja za
vretena.

Naša olja so izredno **nizke cene**,
ceneja kakor vsak drug fabrikat, ter
pripoznana najboljša sedanjega časa. Iz
vseh Evrope so na razpolago **pohvalna**
pisma prve vrste. 315 12-2

Zastopnik v Ljubljani:

Mihael Kastner.

Odlikovan v Rimu, Kremsu, Inomostu, Bolzanu itd.

Franc Schmalzl

kipar, slikar in izdelovatelj altarjev

Št. Ulrich, Gröden, Marlenhelm, Tirolsko

priporoča

lastnega dela **kipe svečnikov** iz **lesa** ter mnogobarvne.

Visokost v cm: 80 100 120 140 150 160 180

z zlatimi robi: K 46 70 100 136 156 168 280

umetniško izd.: K 62 96 136 147 200 232 292

Proračune za oltarje, križeva pota itd. brezplačno. — Neprimerno se
uzame nazaj. Spričala pošljem na ogled proti povratku. 144 12-3

Ljubljana

ANTON SCHUSTER

Špitalske ulice šte. 7.

uljudno naznanja,

da so došle novosti

in konfekciji za dame

in deklice, bluze

kakor tudi modno

blago za obleke za

dame in gospode in

se priporoča mno-

gobrojnemu obisku

Solidno blago.

Nizke cene.

Uzorci na zahtevanje franko.

Spretnega

krojaškega
pomočnika

takoj sprejme v delo

Ant. Čebulj,

krojaški mojster na Savi pri Jesenicah,
327 3-3 Gorenjsko.

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrovani cenik
z več ko 500 podobami
ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbineh reči

HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št 234, Češko.

**Trgovina,
gostilna in hiše**

na prodaj ali v najem pod jako ugod-
nimi pogoji.

A. Časagrande, Ajdovščina, Primorsko
(nova železniška postaja) 328 3-3

Absolutno zjamčeno

pristno mašno vino.

Škofjski list je l. 1898. priporočal v. č.
gg. župnikom mašno vino, katero razpošilja
"Kmetijsko društvo v Vipavi" kot za-
jamčeno pristno.

Belo vino posebno dobrega okusa od-
daja se po 35 K in višje, in rdeče na-
mizno hrbovsko po 30 K za 100 litrov
v Postojno postavljeno.

V zalogi je še staro belo vino.
Kvaliteta je letos izborna, po novem na-
činu kuhano vino je milejšega okusa in čisto
kot sonce (za buteljke).

Najmanjša množina je 56 litrov. Na-
ročbam čez 500 litrov se cena primerno
zniža.

Zadruge nadzoruje strogo v. č. g. dekan
Vipavski. Izključena je vsaka prevara.

Kmetijsko društvo v Vipavi.
344 (2)

Dobro idoča trgovina

špecerijskega in mešanega blaga

v Ljubljani 331 3-2

se takoj po tovarniških cenah proda. — Ta-
kojšnje plačilo se ne zahteva, temveč se to
uredi po dogovoru. — Kje, pove uprav-
ništvo "Slovenca".

Kdor želi imeti **dober**

harmonij

vrhniškega ali ameri-
kanskega sistema, ta
naj blagoviti pisati na
naslov: A. Lusnik, Vrh-
nika pri Ljubljani.

264 7

Važno za gospode!

Novo!

Novo!

Uljudno naznanjam, da sem v 1. nadstropju svoje trgovine

Pred škofijo šte. 7

otvoril

**posebni oddelek za vsakovrstno
sukneno blago**

ter sem se potrudil, svoje skladišče dopolniti s najnovejšim,
najmodernejšim tu- in inozemskim blagom od najfinejše do
najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustreči
vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, s mojim vsako-
vrstnim suknem blagom in pre-
pričali se bode, da Vas bode zadovoljila moja velika izbira,
kakor tudi kakovost in cene kar najbolje.

K prijaznemu ogledu vabi najuljudneje

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.

305 10-3

Vzorci na deželo sastonj.

Kuksnih deležev

šentjanske premogovne družbe na Dolenjskem

(Johannesthaler-Kohlengewerkschaft)

po 120 K

prosto vsakršnih prepisnih pristojbin, je še nekaj dobiti.

Pristopnice in druga pojasnila iz prijaznosti pri

Splošnem kreditnem društvu

v Ljubljani, Gosposke ulice št. 7.

189

Štedilno milo z znamko „jalen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno
in zjamčeno čisto.

62 25-9

Naprodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na
gorenjo
varstveno
znamko.